

Slutakten

SLUTAKT

AF/TL/sv 1

KONFERENSEN MELLAN FÖRETRÄDARNA FÖR MEDLEMSSTATERNAS REGERINGAR, som samlades i Bryssel den 23 juli 2007 för att i samförstånd besluta om ändringar i fördraget om Europeiska unionen, fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen, har antagit följande texter:

- I. Lissabonfördraget om ändring av fördraget om Europeiska unionen och fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

- II. Protokoll
 - A. Protokoll som fogas till fördraget om Europeiska unionen, fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och, i förekommande fall, fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen
 - Protokoll om de nationella parlamentens roll i Europeiska unionen
 - Protokoll om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna
 - Protokoll om Eurogruppen
 - Protokoll om det permanenta strukturerade samarbete som inrättas genom artikel 28a i fördraget om Europeiska unionen
 - Protokoll om artikel 6.2 i fördraget om Europeiska unionen angående unionens anslutning till europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna
 - Protokoll om den inre marknaden och konkurrens
 - Protokoll om Polens och Förenade kungarikets tillämpning av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna
 - Protokoll om utövandet av delade befogenheter

- Protokoll om tjänster av allmänt intresse
- Protokoll om rådets beslut om genomförande av artikel 9c.4 i fördraget om Europeiska unionen och artikel 205.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt under tiden 1 november 2014–31 mars 2017 och från och med den 1 april 2017
- Protokoll om övergångsbestämmelser

B. Protokoll som fogas till Lissabonfördraget

- Protokoll nr 1 om ändring av de protokoll som är fogade till fördraget om Europeiska unionen, fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och/eller fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen
 - Jämförelsetabeller enligt artikel 2 i protokoll nr 1 om ändring av de protokoll som är fogade till fördraget om Europeiska unionen, fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och/eller fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen
- Protokoll nr 2 om ändring av fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen

III. Bilaga till Lissabonfördraget

- Jämförelsetabeller enligt artikel 5 i Lissabonfördraget

Konferensen har antagit nedan angivna förklaringar, som fogas till denna slutakt.

A. Förklaringar om bestämmelser i fördragen

1. Förklaring om Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna
- 2.. Förklaring till artikel 6.2 i fördraget om Europeiska unionen
3. Förklaring till artikel 7a i fördraget om Europeiska unionen

4. Förklaring om Europaparlamentets sammansättning
5. Förklaring om Europeiska rådets politiska överenskommelse om utkastet till beslut om Europaparlamentets sammansättning
6. Förklaring till artikel 9b.5 och 9b.6, artikel 9d.6 och 9d.7 och artikel 9e i fördraget om Europeiska unionen
7. Förklaring till artikel 9c.4 i fördraget om Europeiska unionen och artikel 205.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
8. Förklaring om de praktiska åtgärder som ska vidtas när Lissabonfördraget träder i kraft när det gäller ordförandeskapet i Europeiska rådet och i rådet i konstellationen utrikes frågor
9. Förklaring till artikel 9c.9 i fördraget om Europeiska unionen om Europeiska rådets beslut om utövande av rådets ordförandeskap
10. Förklaring till artikel 9d i fördraget om Europeiska unionen
11. Förklaring till artikel 9d.6 och 9d.7 i fördraget om Europeiska unionen
12. Förklaring till artikel 9e i fördraget om Europeiska unionen
13. Förklaring om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken
14. Förklaring om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken
15. Förklaring till artikel 13a i fördraget om Europeiska unionen
16. Förklaring till artikel 53.2 i fördraget om Europeiska unionen
17. Förklaring om företräde
18. Förklaring om avgränsningen av befogenheter

19. Förklaring till artikel 3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
20. Förklaring till artikel 16b i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
21. Förklaring om skydd av personuppgifter på området för straffrättsligt samarbete och polissamarbete
22. Förklaring till artiklarna 42 och 63a i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
23. Förklaring till artikel 42 andra stycket i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
24. Förklaring om Europeiska unionens ställning som juridisk person
25. Förklaring till artiklarna 61h och 188k i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
26. Förklaring om en medlemsstats icke-deltagande i en åtgärd som grundar sig på avdelning IV i tredje delen av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
27. Förklaring till artikel 69d.1 andra stycket i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
28. Förklaring till artikel 78 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
29. Förklaring till artikel 87.2 c i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
30. Förklaring till artikel 104 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
31. Förklaring till artikel 140 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
32. Förklaring till artikel 152.4 c i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt

33. Förklaring till artikel 158 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
34. Förklaring till artikel 163 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
35. Förklaring till artikel 176a i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
36. Förklaring till artikel 188n i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt om medlemsstaternas förhandlingar om och ingående av internationella avtal avseende området med frihet, säkerhet och rättvisa
37. Förklaring till artikel 188r i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
38. Förklaring till artikel 222 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt angående antalet generaladvokater i domstolen
39. Förklaring till artikel 249b i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
40. Förklaring till artikel 280d i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
41. Förklaring till artikel 308 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
42. Förklaring till artikel 308 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
43. Förklaring till artikel 311a.6 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt

B. Förklaringar om protokoll som är fogade till fördragen

44. Förklaring till artikel 5 i protokollet om Schengenregelverket införlivat inom Europeiska unionens ramar
45. Förklaring till artikel 5.2 i protokollet om Schengenregelverket införlivat inom Europeiska unionens ramar

46. Förklaring till artikel 5.3 i protokollet om Schengenregelverket införlivat inom Europeiska unionens ramar
47. Förklaring till artikel 5.3, 5.4 och 5.5 i protokollet om Schengenregelverket införlivat inom Europeiska unionens ramar
48. Förklaring om protokollet om Danmarks ställning
49. Förklaring om Italien
50. Förklaring till artikel 10 i protokollet om övergångsbestämmelser

Vidare har konferensen noterat nedan angivna förklaringar, som fogas till denna slutakt.

51. Förklaring från Konungariket Belgien om de nationella parlamenten
52. Förklaring från Konungariket Belgien, Republiken Bulgarien, Förbundsrepubliken Tyskland, Republiken Grekland, Konungariket Spanien, Republiken Italien, Republiken Cypern, Republiken Litauen, Storhertigdömet Luxemburg, Republiken Ungern, Republiken Malta, Republiken Österrike, Republiken Portugal, Rumänien, Republiken Slovenien och Republiken Slovakien om Europeiska unionens symboler
53. Förklaring från Republiken Tjeckien om Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna
54. Förklaring från Förbundsrepubliken Tyskland, Irland, Republiken Ungern, Republiken Österrike och Konungariket Sverige
55. Förklaring från Konungariket Spanien och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland
56. Förklaring från Irland om artikel 3 i protokollet om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa

57. Förklaring från Republiken Italien om Europaparlamentets sammansättning
58. Förklaring från Republiken Lettland, Republiken Ungern och Republiken Malta om stavningen av namnet på den gemensamma valutan i fördragen
59. Förklaring från Konungariket Nederländerna till artikel 270a i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
60. Förklaring från Konungariket Nederländerna till artikel 311a i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
61. Förklaring från Republiken Polen om Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna
62. Förklaring från Republiken Polen om protokollet om Polens och Förenade kungarikets tillämpning av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna
63. Förklaring från Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland om definitionen av begreppet "medborgare"
64. Förklaring från Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland om rösträtten i val till Europaparlamentet
65. Förklaring från Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland om artikel 61h i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt

Съставено в Лисабон на тринадесети декември две хиляди и седма година.

Hecho en Lisboa, el trece de diciembre de dos mil siete.

V Lisabonu dne třináctého prosince dva tisíce sedm.

Udfærdiget i Lissabon den trettende december to tusind og syv.

Geschehen zu Lissabon am dreizehnten Dezember zweitausendsieben.

Kahe tuhanda seitsmenda aasta detsembrikuu kolmeteistkümnendal päeval Lissabonis.

Έγινε στη Λισσαβόνα, στις δέκα τρεις Δεκεμβρίου δύο χιλιάδες επτά.

Done at Lisbon on the thirteenth day of December in the year two thousand and seven.

Fait à Lisbonne, le treize décembre deux mille sept.

Arna dhéanamh i Liospóin, an tríú lá déag de Nollaig sa bhliain dhá mhíle a seacht.

Fatto a Lisbona, addì tredici dicembre duemilasette.

Lisabonā, divtūkstoš septītā gada trīspadsmitajā decembrī.

Priimta Lisabonoje du tūkstančiai septintųjų metų gruodžio tryliką dieną.

Kelt Lisszabonban, a kétézer-hetedik év december tizenharmadik napján.

Magħmul f'Lisbona, fit-tlettax-il jum ta' Diċembru tas-sena elfejn u sebgha.

Gedaan te Lissabon, de dertiende december tweeduizend zeven.

Sporządzono w Lizbonie dnia trzynastego grudnia roku dwa tysiące siódmego.

Feito em Lisboa, em treze de Dezembro de dois mil e sete.

Întocmit la Lisabona la treisprezece decembrie două mii □apte.

V Lisabone dňa trinásteho decembra dvetisícšedem.

V Lizboni, dne trinajstega decembra leta dva tisoč sedem.

Tehty Lissabonissa kolmantentoista päivänä joulukuuta vuonna kaksituhattaseitsemän.

Som skedde i Lissabon den trettonde december tjugohundrasju.

Voor Zijne Majesteit de Koning der Belgen
Pour Sa Majesté le Roi des Belges
Für Seine Majestät den König der Belgier

"Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest."

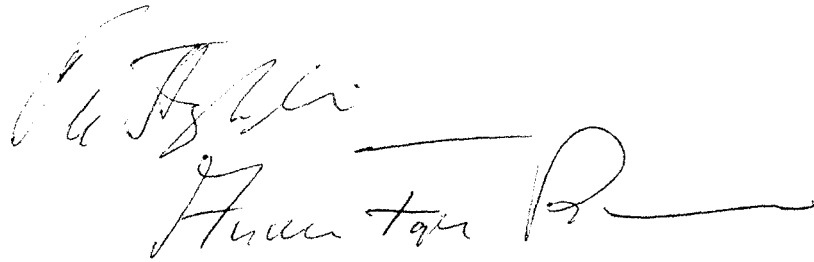
"Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale."

"Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt."

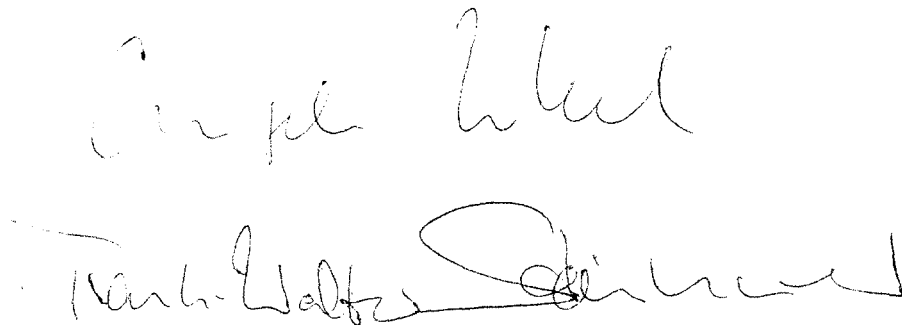
За Правителството на Република България

Za prezidenta České republiky

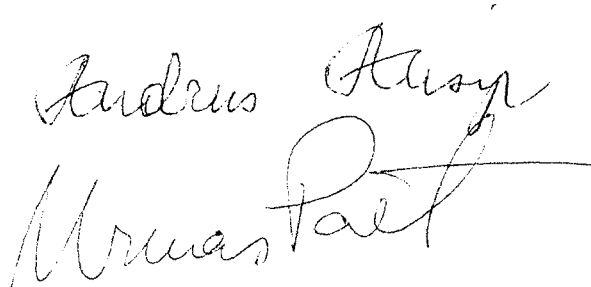
For Hendes Majestæt Danmarks Dronning

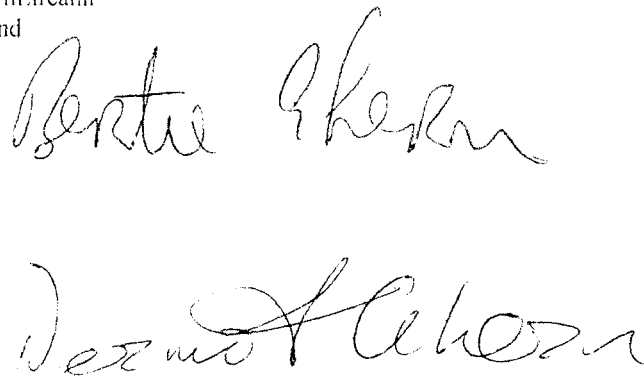
Für den Präsidenten der Bundesrepublik Deutschland

Eesti Vabariigi Presidendi nimel

Thar ceann Uachtarán na hÉireann
For the President of Ireland

Για τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας

Καραμανλ.
Ντ. Μανωλάκης

Por Su Majestad el Rey de España

Ι. Ζηζελου
~~Ι. Ζηζελου~~

Pour le Président de la République française

Α. Ζηζελου, Μαν. Κ.
Α. Καραμανλ.

Per il Presidente della Repubblica italiana

Καραμανλ.

Μανωλάκης

Για τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας

Ζεαου Γουαουα
Εκκλαουαυ

Latvijas Republikas Valsts prezidenta vārdā

Valdis Zatlers
Krišs Kriščiāns

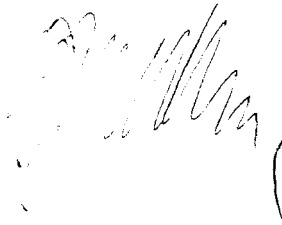
Lietuvos Respublikos Prezidento vardu

Valdas Adamkus
Nedumbras Krutulis
P. Vai

Pour Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg

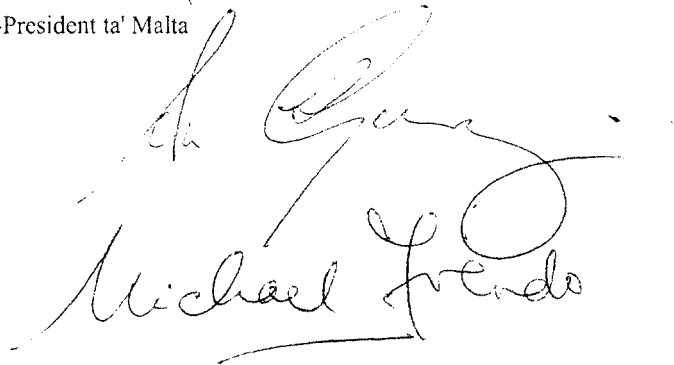
f. →
J. K.

A Magyar Köztársaság Elnöke részéről

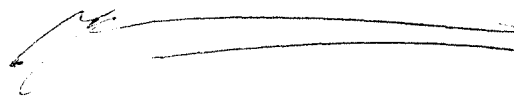
Handwritten signature in cursive script, appearing to read "Ghall-President ta' Malta".

Ghall-President ta' Malta

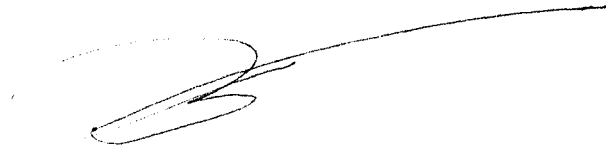

Handwritten signature in cursive script, appearing to read "Michael Frendo".

Voor Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden

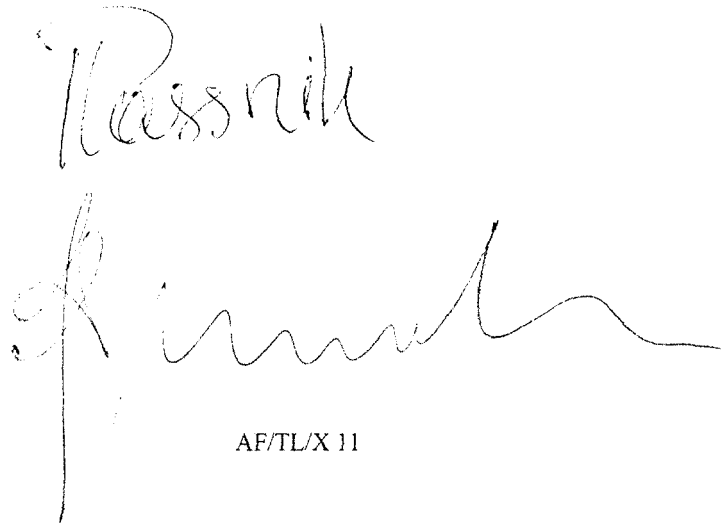

Handwritten signature in cursive script, appearing to be a stylized name.

Handwritten signature in cursive script, appearing to be a stylized name.

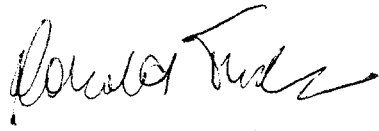
Für den Bundespräsidenten der Republik Österreich

Handwritten signature in cursive script, appearing to read "F. Steiner".

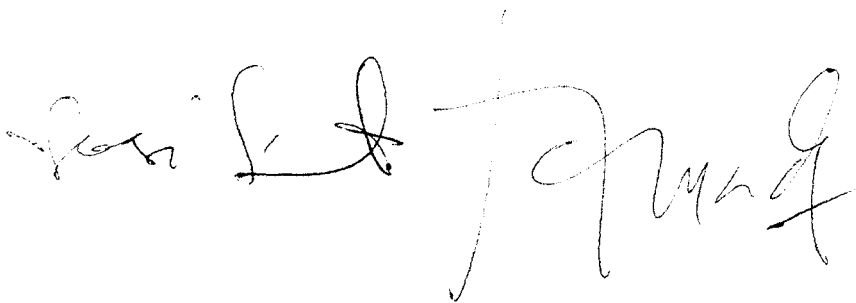
AF/TL/X 11

Za Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

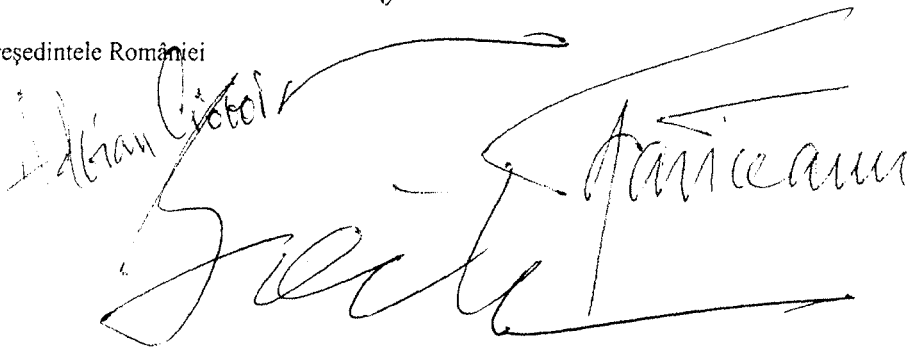

Andrzej Duda

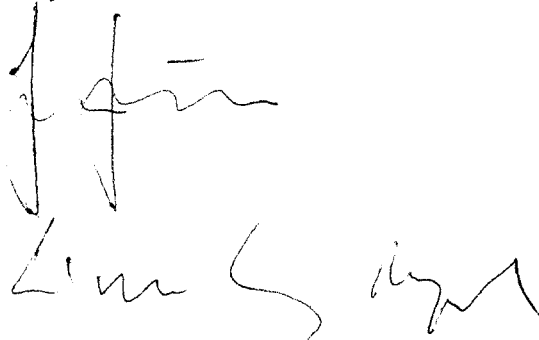
Pelo Presidente da República Portuguesa

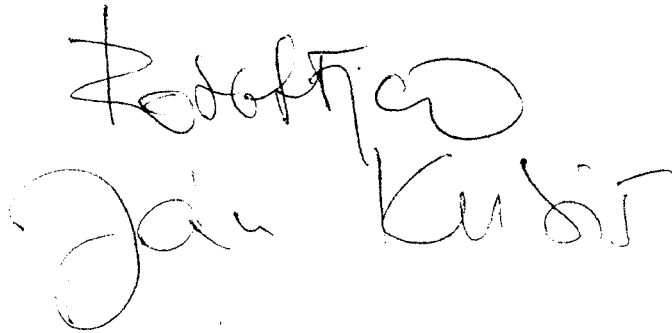
Pentru Președintele României

Za predsednika Republike Slovenije

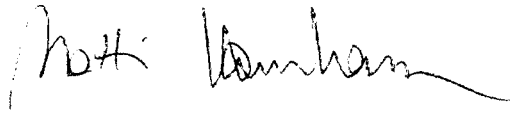

Za prezidenta Slovenskej republiky

Zuzana Čaputová

Suomen Tasavallan Presidentin puolesta
För Republiken Finlands President

Matti Vanhanen

Hans Kanner

För Konungariket Sveriges regering

Cecilia Grönfors

Cecilia Malmström

For Her Majesty the Queen of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Andy Burnham

A. FÖRKLARINGAR OM BESTÄMMELSER I FÖRDRAGEN

1. Förklaring om Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna

I Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, som är rättsligt bindande, bekräftas de grundläggande rättigheter som garanteras av konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna och som de följer av de konstitutionella traditioner som är gemensamma för medlemsstaterna.

Stadgan utvidgar inte tillämpningsområdet för unionsrätten utöver unionens befogenheter och fastställer inte någon ny befogenhet eller uppgift för unionen, och ändrar inte de befogenheter och uppgifter som fastställs genom fördragen.

2. Förklaring till artikel 6.2 i fördraget om Europeiska unionen

Konferensen är enig om att unionens anslutning till europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna bör genomföras på villkor som gör det möjligt att bevara särdragen i unionens rättsordning. I detta sammanhang noterar konferensen den regelbundna dialogen mellan Europeiska unionens domstol och Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna; denna dialog kan komma att förstärkas när unionen ansluts till konventionen.

3. Förklaring till artikel 7a i fördraget om Europeiska unionen

Unionen kommer att beakta den särskilda situationen för länder med litet territorium som har särskilda närhetsförbindelser med unionen.

4. Förklaring om Europaparlamentets sammansättning

Extraplatsen i Europaparlamentet kommer att tilldelas Italien.

5. Förklaring om Europeiska rådets politiska överenskommelse om utkastet till beslut om Europaparlamentets sammansättning

En politisk överenskommelse kommer att nås i Europeiska rådet om det reviderade utkastet till beslut om Europaparlamentets sammansättning för valperioden 2009–2014, grundat på Europaparlamentets förslag.

6. Förklaring till artikel 9b.5 och 9b.6, artikel 9d.6 och 9d.7 och artikel 9e i fördraget om Europeiska unionen

Vid valet av de personer som ska inneha befattningarna som Europeiska rådets ordförande, kommissionens ordförande och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik bör vederbörlig hänsyn tas till behovet av att respektera de geografiska och demografiska skillnaderna inom unionen och dess medlemsstater.

7. Förklaring till artikel 9c.4 i fördraget om Europeiska unionen och artikel 205.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt

Konferensen förklarar att beslutet om genomförande av artikel 9c.4 i fördraget om Europeiska unionen och artikel 205.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt kommer att antas av rådet dagen för undertecknandet av Lissabonfördraget och kommer att träda i kraft samma dag som det fördraget träder i kraft. Utkastet till beslut återges nedan.

Utkast till rådets beslut
om genomförande av artikel 9c.4 i fördraget om Europeiska unionen och
artikel 205.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
under tiden 1 november 2014–31 mars 2017 och från och med den 1 april 2017

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR BESLUTAT FÖLJANDE

av följande skäl:

- (1) Det bör antas bestämmelser som möjliggör en smidig övergång från det system för beslutsfattande i rådet med kvalificerad majoritet som definieras i artikel 3.3 i protokollet om övergångsbestämmelser, vilket kommer att fortsätta att vara tillämpligt till och med den 31 oktober 2014, till det omröstningssystem som föreskrivs i artikel 9c.4 i fördraget om Europeiska unionen och artikel 205.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, vilket kommer att tillämpas från och med den 1 november 2014, inbegripet – under en övergångsperiod till och med den 31 mars 2017 – sådana särskilda bestämmelser som föreskrivs i artikel 3.2 i det protokollet.
- (2) Det erinras om att det är brukligt att rådet gör sitt yttersta för att stärka den demokratiska legitimiteten hos akter som antas med kvalificerad majoritet.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Avsnitt 1

Bestämmelser med tillämplighet under tiden 1 november 2014–31 mars 2017

Artikel 1

Under tiden 1 november 2014–31 mars 2017 gäller att om rådsmedlemmar som företräder

- a) minst tre fjärdedelar av den befolkning eller
- b) minst tre fjärdedelar av det antal medlemsstater

som krävs för att utgöra en blockerande minoritet till följd av tillämpningen av artikel 9c.4 första stycket i fördraget om Europeiska unionen eller artikel 205.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt uppger att de motsätter sig att rådet antar en akt med kvalificerad majoritet, ska rådet hålla överläggningar i frågan.

Artikel 2

Rådet ska under dessa överläggningar göra allt som står i dess makt för att, inom rimlig tid och utan att det påverkar de obligatoriska tidsfrister som anges i unionsrätten, nå en tillfredsställande lösning för att bemöta de farhågor som framförts av de i artikel 1 avsedda rådsmedlemmarna.

Artikel 3

För detta ändamål ska rådets ordförande, med kommissionens bistånd och med iakttagande av rådets arbetsordning, ta alla nödvändiga initiativ för att underlätta skapandet av en bredare bas för överenskommelse i rådet. Rådets medlemmar ska bistå ordföranden.

Avsnitt 2

Bestämmelser med tillämplighet från och med den 1 april 2017

Artikel 4

Från och med den 1 april 2017 gäller att om rådsmedlemmar som företräder

- a) minst 55 % av den befolkning eller
- b) minst 55 % av det antal medlemsstater

som krävs för att utgöra en blockerande minoritet till följd av tillämpningen av artikel 9c.4 första stycket i fördraget om Europeiska unionen eller artikel 205.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt uppger att de motsätter sig att rådet antar en akt med kvalificerad majoritet, ska rådet hålla överläggningar i frågan.

Artikel 5

Rådet ska under dessa överläggningar göra allt som står i dess makt för att, inom rimlig tid och utan att det påverkar de obligatoriska tidsfrister som anges i unionsrätten, nå en tillfredsställande lösning för att bemöta de farhågor som framförts av de i artikel 4 avsedda rådsmedlemmarna.

Artikel 6

För detta ändamål ska rådets ordförande, med kommissionens bistånd och med iakttagande av rådets arbetsordning, ta alla nödvändiga initiativ för att underlätta skapandet av en bredare bas för överenskommelse i rådet. Rådets medlemmar ska bistå ordföranden.

Avsnitt 3
Ikraftträdande

Artikel 7

Detta beslut träder i kraft samma dag som Lissabonfördraget träder i kraft.

8. Förklaring om de praktiska åtgärder som ska vidtas när
Lissabonfördraget träder i kraft
när det gäller ordförandeskapet i Europeiska rådet och i rådet i konstellationen utrikes frågor

Om Lissabonfördraget träder i kraft efter den 1 januari 2009, uppmanar konferensen de behöriga myndigheterna i den medlemsstat som utövar det halvårsvis roterande ordförandeskapet i rådet vid den tidpunkten, å ena sidan, och den person som kommer att väljas till Europeiska rådets ordförande och den person som kommer att utses till unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, å andra sidan, att i samråd med det följande halvårsvis roterande ordförandeskapet vidta de konkreta åtgärder som behövs för att säkerställa en effektiv övergång när det gäller de materiella och organisatoriska aspekterna av utövandet av ordförandeskapet i Europeiska rådet och i rådet i konstellationen utrikes frågor.

9. Förklaring till artikel 9c.9 i fördraget om Europeiska unionen
om Europeiska rådets beslut om utövande av rådets ordförandeskap

Konferensen förklarar att rådet bör börja utarbeta beslutet om förfarandena för att genomföra beslutet om hur rådets ordförandeskap ska utövas så snart som Lissabonfördraget har undertecknats och bör ge sitt politiska godkännande inom sex månader. Ett utkast till beslut av Europeiska rådet, vilket kommer att antas samma dag som nämnda fördrag träder i kraft, återges nedan.

Utkast till Europeiska rådets beslut
om utövande av rådets ordförandeskap

Artikel 1

1. Rådets ordförandeskap, med undantag av konstellationen utrikes frågor, ska innehas av på förhand bestämda grupper med tre medlemsstater under en period av 18 månader. Dessa grupper ska sättas samman genom jämlik rotation mellan medlemsstaterna med hänsyn till deras olikartade karaktär och den geografiska jämvikten inom unionen.

2. Varje medlem i gruppen ska i tur och ordning vara ordförande i alla rådskonstellationer i sex månader, med undantag av konstellationen utrikes frågor. Övriga medlemmar av gruppen ska bistå ordförandeskapet i alla dess uppgifter på grundval av ett gemensamt program. Gruppens medlemmar får sinsemellan besluta om alternativa arrangemang.

Artikel 2

Ordförandeskapet för kommittén med de ständiga representanterna för medlemsstaternas regeringar ska innehas av en företrädare för den medlemsstat som innehar ordförandeskapet i rådet i konstellationen allmänna frågor.

Ordförandeskapet för kommittén för utrikes- och säkerhetspolitik ska innehas av en företrädare för unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik.

Ordförandeskapet i de förberedande organen i de olika rådskonstellationerna, med undantag av konstellationen utrikes frågor, ska ombesörjas av den medlem av gruppen som innehar ordförandeskapet i rådskonstellationen i fråga, såvida inget annat beslutas i enlighet med artikel 4.

Artikel 3

Rådet i konstellationen allmänna frågor ska i samarbete med kommissionen säkerställa samstämmigheten och kontinuiteten i de olika rådskonstellationernas arbete inom ramen för en flerårig programplanering. De medlemsstater som innehar ordförandeskapet ska med bistånd av rådets generalsekretariat vidta alla åtgärder som behövs för att organisera rådets arbete och få det att fungera väl.

Artikel 4

Rådet ska anta ett beslut om tillämpningsåtgärder för detta beslut.

10. Förklaring till artikel 9d i fördraget om Europeiska unionen

Konferensen anser att kommissionen, när den inte längre kommer att inbegripa medborgare från alla medlemsstater, särskilt bör uppmärksamma nödvändigheten av att säkerställa full öppenhet i sina förbindelser med samtliga medlemsstater. Därför bör kommissionen ha nära förbindelser med alla medlemsstater, oavsett om de har en egen medborgare som kommissionsledamot eller ej, och kommissionen bör därvid ägna särskild uppmärksamhet åt nödvändigheten av att utbyta information och samråda med alla medlemsstater.

Konferensen anser även att kommissionen bör vidta alla lämpliga åtgärder för att se till att full hänsyn tas till de faktiska politiska, sociala och ekonomiska förhållandena i alla medlemsstater, även i dem som inte har någon medborgare som kommissionsledamot. En av dessa åtgärder bör vara att man ser till att dessa medlemsstaters ställning beaktas genom att bestämmelser om lämpliga organisatoriska arrangemang antas.

11. Förklaring till artikel 9d.6 och 9d.7 i fördraget om Europeiska unionen

Konferensen anser att Europaparlamentet och Europeiska rådet i enlighet med bestämmelserna i fördragen har gemensamt ansvar för att den process som leder fram till valet av Europeiska kommissionens ordförande förlöper smidigt. Företrädare för Europaparlamentet och Europeiska rådet kommer därför att före Europeiska rådets beslut hålla de samråd som är nödvändiga, inom den ram som anses lämpligast. I enlighet med artikel 9d.7 första stycket kommer dessa samråd att inriktas på kvalifikationerna hos kandidaterna till befattningen som kommissionens ordförande, med beaktande av valen till Europaparlamentet. Arrangemangen för dessa samråd kan komma att bestämmas närmare, vid lämplig tidpunkt, i samförstånd mellan Europaparlamentet och Europeiska rådet.

12. Förklaring till artikel 9e i fördraget om Europeiska unionen

1. Konferensen förklarar att lämpliga kontakter kommer att upprättas med Europaparlamentet under det förberedande arbetet inför utnämningen av unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, vilken i enlighet med artikel 9e i fördraget om Europeiska unionen och artikel 5 i protokollet om övergångsbestämmelser kommer att ske samma dag som Lissabonfördraget träder i kraft; den höga representantens mandatperiod kommer att löpa från den dagen till slutet av mandatperioden för den då tjänstgörande kommissionen.

2. Konferensen erinrar vidare om att unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, vars mandatperiod inleds i november 2009 samtidigt som och med samma varaktighet som nästa kommissions mandatperiod, kommer att utnämnas i enlighet med bestämmelserna i artiklarna 9d och 9e i fördraget om Europeiska unionen.

13. Förklaring om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken

Konferensen framhåller att de bestämmelser i fördraget om Europeiska unionen som avser den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, inklusive inrättandet av befattningen som unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik samt inrättandet av en avdelning för yttre åtgärder inte påverkar medlemstaternas nuvarande ansvar för utformningen och genomförandet av deras utrikespolitik och inte heller deras nationella representation i tredjeländer och internationella organisationer.

Konferensen erinrar även om att de bestämmelser som styr den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik inte påverkar den särskilda karaktären hos medlemsstaternas säkerhets- och försvarspolitik.

Konferensen framhåller att Europeiska unionen och dess medlemsstater även fortsättningsvis kommer att vara bundna av bestämmelserna i Förenta nationernas stadga, och särskilt säkerhetsrådets och dess medlemmars primära ansvar för att upprätthålla internationell fred och säkerhet.

14. Förklaring om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken

Utöver de särskilda regler och förfaranden som avses i artikel 11.1 i fördraget om Europeiska unionen framhåller konferensen att bestämmelserna om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, däribland när det gäller unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik och avdelningen för yttre åtgärder, inte kommer att påverka varje enskild medlemsstats nuvarande rättsliga grund, ansvar och befogenheter i fråga om att utforma och genomföra sin utrikespolitik, sin nationella diplomattjänst, sina förbindelser med tredjeländer och sitt deltagande i internationella organisationer, inbegripet en medlemsstats medlemskap i FN:s säkerhetsråd.

Konferensen noterar även att bestämmelserna om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken inte ger kommissionen några nya befogenheter att ta initiativ till beslut eller ger Europaparlamentet en utökad roll.

Konferensen erinrar även om att bestämmelserna som styr den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik inte påverkar den särskilda karaktären hos medlemsstaternas säkerhets- och försvarspolitik.

15. Förklaring till artikel 13a i fördraget om Europeiska unionen

Konferensen förklarar att så snart Lissabonfördraget har undertecknats bör rådets generalsekreterare, den höga representanten för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, kommissionen och medlemsstaterna inleda det förberedande arbetet med den europeiska avdelningen för yttre åtgärder.

16. Förklaring till artikel 53.2 i fördraget om Europeiska unionen

Konferensen anser att möjligheten att göra översättningar av fördragen till de språk som avses i artikel 53.2 bidrar till att uppnå målet för unionen att respektera rikedom hos sin kulturella och språkliga mångfald enligt artikel 2.3 fjärde stycket. I detta sammanhang bekräftar konferensen den vikt som unionen fäster vid Europas kulturella mångfald och den särskilda uppmärksamhet som den fortsatt kommer att ägna dessa och andra språk.

Konferensen rekommenderar de medlemsstater som vill utnyttja den möjlighet som medges i artikel 53.2 att inom sex månader efter undertecknandet av Lissabonfördraget meddela rådet till vilket eller vilka språk som fördragen kommer att översättas.

17. Förklaring om företrädare

Konferensen erinrar om att fördragen och den rätt som antas av unionen på grundval av fördragen i enlighet med Europeiska unionens domstols fasta rättspraxis har företrädare framför medlemsstaternas rätt på de villkor som fastställs i nämnda rättspraxis.

Dessutom har konferensen beslutat att till slutakten foga yttrandet från rådets juridiska avdelning om företrädare i dess lydelse enligt dokument 11197/07 (JUR 260):

*"Yttrande från rådets juridiska avdelning
av den 22 juni 2007*

Det följer av rättspraxis vid domstolen att EG-lagstiftningens företrädare är en grundläggande princip inom gemenskapsrätten. Enligt domstolen är denna princip en konstitutiv del av Europeiska gemenskapens särdrag. Vid tidpunkten för den första domen enligt denna rättspraxis (Costa mot Enel, den 15 juli 1964, mål 6/64¹) nämndes inte företrädare i fördraget. Så är fallet än idag. Att principen om företrädare inte kommer att införas i det framtida fördraget ändrar inte på något vis den gällande principen och gällande rättspraxis från domstolen."

18. Förklaring om avgränsningen av befogenheter

Konferensen understryker att, i enlighet med det system för uppdelning av befogenheter mellan unionen och medlemsstaterna som föreskrivs i fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, ska varje befogenhet som inte tilldelas unionen i fördragen tillhöra medlemsstaterna.

När fördragen tilldelar unionen en befogenhet som ska delas med medlemsstaterna på ett visst område, ska medlemsstaterna utöva sin befogenhet i den mån som unionen inte har utövat sin befogenhet eller har beslutat att inte längre utöva den. Den sistnämnda situationen kan uppstå när de behöriga unionsinstitutionerna beslutar att upphäva en lagstiftningsakt, särskilt för att säkerställa en ständig respekt för subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna. Rådet får, på initiativ av en eller flera av sina medlemmar (medlemsstaternas företrädare) och i enlighet med artikel 208 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, uppmana kommissionen att lägga fram förslag till upphävande av en lagstiftningsakt. Konferensen välkomnar kommissionens förklaring att den kommer att ägna särskild uppmärksamhet åt dessa uppmaningar.

Företrädarna för medlemsstaternas regeringar, församlade i en regeringskonferens, får också, i enlighet med det ordinarie ändringsförfarande som fastställs i artikel 48.2–48.5 i fördraget om Europeiska unionen, besluta att ändra de fördrag som ligger till grund för unionen, inklusive för att utöka eller minska de befogenheter som tilldelas unionen i de nämnda fördragen.

¹ "Härav följer (...) att den rätt som uppkommit ur fördraget och som härrör från en autonom källa [kan] alltså inte, till följd av sin självständiga och särpräglade karaktär, ... rättsligt befinna sig i konflikt med någon som helst nationell lagtext utan att förlora sin gemenskapskaraktär och utan att den rättsliga grunden för själva gemenskapen sätts i fråga."

19. Förklaring till artikel 3
i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt

Konferensen är enig om att unionen, i sina allmänna insatser för att undanröja bristande jämställdhet mellan kvinnor och män, inom sina olika politikområden kommer att sträva efter att bekämpa alla slag av våld i hemmet. Medlemsstaterna bör vidta alla nödvändiga åtgärder för att förhindra och bestraffa dessa brottsliga handlingar samt att stödja och skydda brottsoffren.

20. Förklaring till artikel 16b
i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt

Konferensen förklarar att, varje gång sådana regler om skydd av personuppgifter som kan få direkta konsekvenser för den nationella säkerheten ska antas på grundval av artikel 16b, måste vederbörlig hänsyn tas till detta. Den erinrar om att den för närvarande tillämpliga lagstiftningen (se särskilt direktiv 95/46/EG) föreskriver särskilda undantag i detta avseende.

21. Förklaring om skydd av personuppgifter
på området för straffrättsligt samarbete och polissamarbete

Konferensen är medveten om att det på grund av de särskilda förhållanden som gäller på områdena för straffrättsligt samarbete och polissamarbete kan visa sig bli nödvändigt med särskilda regler om skydd av personuppgifter och om fri rörlighet för sådana uppgifter på dessa områden, på grundval av artikel 16b i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

22. Förklaring till artiklarna 42 och 63a
i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt

Konferensen anser att om ett utkast till lagstiftningsakt på grundval av artikel 63a.2 skulle påverka viktiga aspekter av en medlemsstats sociala trygghetssystem, inbegripet dess omfattning, kostnader eller ekonomiska struktur, eller inverka på den ekonomiska jämvikten i det systemet enligt artikel 42 andra stycket, kommer den medlemsstatens intressen vederbörligen att beaktas.

23. Förklaring till artikel 42 andra stycket
i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt

Konferensen erinrar om att Europeiska rådet i detta fall ska besluta med konsensus i enlighet med artikel 9b.4 i fördraget om Europeiska unionen.

24. Förklaring om Europeiska unionens ställning som juridisk person

Konferensen bekräftar att det faktum att Europeiska unionen är en juridisk person inte på något sätt ger unionen rätt att lagstifta eller agera utanför de befogenheter som medlemsstaterna tilldelat den i fördragen.

25. Förklaring till artiklarna 61h och 188k
i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt

Konferensen erinrar om att respekt för de grundläggande rättigheterna och friheterna i synnerhet innebär att tillbörlig uppmärksamhet ägnas åt skydd och efterlevnad av den rätt att utnyttja de garantier som föreskrivs i lagar och som tillkommer berörda fysiska personer eller berörda enheter. För detta ändamål och i syfte att garantera en grundlig rättslig prövning av beslut om vidtagande av restriktiva åtgärder mot en fysisk person eller en enhet, måste sådana beslut grunda sig på klara och tydliga kriterier. Dessa kriterier bör vara anpassade till det specifika innehållet i varje restriktiv åtgärd.

26. Förklaring om en medlemsstats icke-deltagande i en åtgärd som grundar sig på
avdelning IV i tredje delen av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt

Konferensen förklarar att när en medlemsstat väljer att inte delta i en åtgärd som grundar sig på avdelning IV i tredje delen av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, kommer rådet att ingående diskutera tänkbara återverkningar och konsekvenser av att medlemsstaten inte deltar i åtgärden.

Dessutom får varje medlemsstat uppmana kommissionen att undersöka situationen med utgångspunkt i artikel 96 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

Föregående stycken påverkar inte en medlemsstats möjligheter att hänskjuta frågan till Europeiska rådet.

27. Förklaring till artikel 69d.1 andra stycket
i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt

Konferensen anser att nationella bestämmelser och förfaranden för inledande av brottsutredningar bör beaktas i de förordningar som avses i artikel 69d.1 andra stycket i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

28. Förklaring till artikel 78
i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt

Konferensen noterar att bestämmelserna i artikel 78 ska tillämpas i enlighet med gällande praxis. Uttrycket "sådana åtgärder är nödvändiga för att uppväga de ekonomiska nackdelar som uppkommit genom Tysklands delning för näringslivet i vissa av de områden i förbundsrepubliken som påverkats av delningen" ska tolkas i enlighet med befintlig rättspraxis från Europeiska unionens domstol.

29. Förklaring till artikel 87.2 c
i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt

Konferensen noterar att artikel 87.2 c ska tolkas i enlighet med befintlig rättspraxis från Europeiska unionens domstol om tillämpligheten av bestämmelserna på stöd som beviljas vissa områden i Förbundsrepubliken Tyskland som påverkats av Tysklands tidigare delning.

30. Förklaring till artikel 104
i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt

När det gäller artikel 104 bekräftar konferensen att en ökning av tillväxtpotentialen och ett säkerställande av sunda offentliga finanser utgör de två grundpelarna i unionens och medlemsstaternas ekonomiska politik och budgetpolitik. Stabilitets- och tillväxtpakten är ett viktigt instrument för att uppnå dessa mål.

Konferensen bekräftar på nytt sitt åtagande när det gäller bestämmelserna om stabilitets- och tillväxtpakten, vilka utgör ramen för samordningen av budgetpolitiken i medlemsstaterna.

Konferensen bekräftar att ett system som grundar sig på regler är den bästa garantin för att åtaganden genomförs och för att alla medlemsstater behandlas lika.

I detta sammanhang bekräftar konferensen på nytt även att den står fast vid målen i Lissabonstrategin: nya arbetstillfällen, strukturreformer och social sammanhållning.

Unionen strävar efter att uppnå välavvägd ekonomisk tillväxt och prisstabilitet. I den ekonomiska politiken och budgetpolitiken ska därför de rätta prioriteringarna fastställas när det gäller ekonomiska reformer, innovation, konkurrenskraft och förstärkande av privata investeringar och privatkonsumtionen under perioder med svag ekonomisk tillväxt. Inriktningen i budgetbeslut på nationell nivå och unionsnivå bör återspegla detta, särskilt genom en omstrukturering av de offentliga inkomsterna och utgifterna samtidigt som budgetdisciplinen respekteras i enlighet med fördragen och stabilitets- och tillväxtpakten.

Vikten av en sund budgetpolitik genom hela konjunkturcykeln understryks av de budgetmässiga och ekonomiska utmaningar som medlemsstaterna står inför.

Konferensen är enig om att medlemsstaterna aktivt bör använda perioder av ekonomisk återhämtning till att stärka de offentliga finanserna och förbättra sin budgetsituation. Målet är att under goda tider gradvis uppnå ett budgetöverskott som ger det nödvändiga utrymmet för anpassning till konjunkturbedgångar och därigenom bidrar till långsiktig stabilitet i de offentliga finanserna.

Medlemsstaterna ser fram emot eventuella förslag från kommissionen och ytterligare bidrag från medlemsstaterna i syfte att förstärka och förtydliga genomförandet av stabilitets- och tillväxtpakten. Medlemsstaterna kommer att vidta alla nödvändiga åtgärder för att öka sina ekonomiers tillväxtpotential. Förbättrad samordning av den ekonomiska politiken skulle kunna stödja denna målsättning. Denna förklaring föregriper inte den framtida debatten om stabilitets- och tillväxtpakten.

31. Förklaring till artikel 140 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt

Konferensen bekräftar att de politikområden som beskrivs i artikel 140 i huvudsak faller inom medlemsstaternas behörighetsområde. De främjande åtgärder och samordningsåtgärder som ska vidtas på unionsnivå i enlighet med bestämmelserna i denna artikel är av kompletterande karaktär. De tjänar till att förstärka samarbetet mellan medlemsstaterna och inte till att harmonisera de nationella systemen. De garantier och den praxis som finns i varje medlemsstat när det gäller ansvaret hos arbetsmarknadens parter påverkas inte av dessa åtgärder.

Denna förklaring påverkar inte tillämpningen av de bestämmelser i fördragen som tilldelar unionen befogenheter, inbegripet avseende sociala frågor.

32. Förklaring till artikel 152.4 c
i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt

Konferensen förklarar att de åtgärder om vilka beslut ska fattas i enlighet med artikel 152.4 c måste respektera de gemensamma angelägenheterna i fråga om säkerhet och ha till syfte att fastställa höga kvalitets- och säkerhetsstandarder, om de nationella standarder som påverkar den inre marknaden i annat fall hindrar att en hög nivå av skydd för människors hälsa uppnås.

33. Förklaring till artikel 158
i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt

Konferensen anser att hänvisningen i artikel 158 till öregioner även kan inbegripa hela östater, förutsatt att nödvändiga kriterier uppfylls.

34. Förklaring till artikel 163
i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt

Konferensen är enig om att unionen vederbörligen kommer att beakta de grundläggande riktlinjerna och valen i medlemsstaternas forskningspolitik när den vidtar åtgärder inom forskning och teknisk utveckling.

35. Förklaring till artikel 176a
i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt

Konferensen anser att artikel 176a inte påverkar medlemsstaternas rätt att vidta de åtgärder som behövs för att säkerställa sin energiförsörjning på de villkor som anges i artikel 297.

36. Förklaring till artikel 188n i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
om medlemsstaternas förhandlingar om och ingående av internationella avtal
avseende området med frihet, säkerhet och rättvisa

Konferensen bekräftar att medlemsstaterna har rätt att förhandla om och ingå avtal med tredjeländer eller internationella organisationer på de områden som omfattas av tredje delen avdelning IV kapitlen 3, 4 och 5, om avtalen i fråga överensstämmer med unionsrätten.

37. Förklaring till artikel 188r
i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt

Utan att det påverkar de åtgärder som unionen har beslutat för att uppfylla kravet på solidaritet med en medlemsstat som utsätts för en terroristattack eller som drabbas av en naturkatastrof eller en katastrof som orsakas av människor, ska ingen av bestämmelserna i artikel 188r vara avsedd att påverka en annan medlemsstats rätt att välja det lämpligaste sättet att uppfylla sitt eget krav på solidaritet med den medlemsstaten.

38. Förklaring till artikel 222 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
angående antalet generaladvokater i domstolen

Konferensen förklarar att om domstolen, i enlighet med artikel 222 första stycket i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, begär att antalet generaladvokater ska utökas med tre (till elva i stället för åtta) kommer rådet genom enhälligt beslut att godkänna en sådan ökning.

I det fallet samtycker konferensen till att Polen, liksom redan nu är fallet med Tyskland, Frankrike, Italien, Spanien och Förenade kungariket, får en ständig generaladvokat och inte längre deltar i rotationssystemet, varvid fem generaladvokater i stället för tre kommer att rotera i det nuvarande rotationssystemet.

39. Förklaring till artikel 249b
i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt

Konferensen noterar att kommissionen, i enlighet med sin fasta praxis, avser att fortsätta att samråda med av medlemsstaterna utsedda experter vid utarbetandet av kommissionens utkast till delegerade akter på området *finansiella tjänster*.

40. Förklaring till artikel 280d
i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt

Konferensen förklarar att medlemsstaterna när de gör en begäran om upprättande av ett fördjupat samarbete får ange om de redan i det skedet avser att tillämpa artikel 280h, om utökning av omröstningarna med kvalificerad majoritet, eller använda det ordinarie lagstiftningsförfarandet.

41. Förklaring till artikel 308
i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt

Konferensen förklarar att hänvisningen i artikel 308.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt till unionens mål avser de mål som anges i artikel 2.2 och 2.3 i fördraget om Europeiska unionen och målen i artikel 2.5 i nämnda fördrag när det gäller yttre åtgärder enligt femte delen i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Det är därför uteslutet att en åtgärd som grundar sig på artikel 308 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt endast ska eftersträva mål som anges i artikel 2.1 i fördraget om Europeiska unionen. I detta sammanhang noterar konferensen att i enlighet med artikel 15b.1 i fördraget om Europeiska unionen får lagstiftningsakter inte antas på området för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken.

42. Förklaring till artikel 308
i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt

Konferensen understryker att, i enlighet med Europeiska unionens domstols fasta rättspraxis, kan artikel 308 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, som är en integrerad del av ett institutionellt system som grundas på principen om tilldelad befogenhet, inte ligga till grund för en utvidgning av tillämpningsområdet för unionens befogenhet utöver den allmänna ram som skapas av bestämmelserna i fördragen som helhet, särskilt de bestämmelser i vilka unionens uppgifter och verksamhet fastställs. Denna artikel kan under inga omständigheter användas som grund för antagande av bestämmelser som i sak skulle innebära en ändring av fördragen utan att det förfarande som fastställts för detta ändamål har följts.

43. Förklaring till artikel 311a.6
i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt

De höga fördragsslutande parterna samtycker till att Europeiska rådet enligt artikel 311a.6 antar ett beslut som leder till en ändring av ställningen för Mayotte i förhållande till unionen, så att detta territorium blir ett yttersta randområde enligt artikel 311a.1 och artikel 299, när de franska myndigheterna meddelar Europeiska rådet och kommissionen att den pågående utvecklingen när det gäller öns interna ställning medger detta.

B. FÖRKLARINGAR OM PROTOKOLL SOM ÄR FOGADE TILL FÖRDRAGEN

44. Förklaring till artikel 5 i protokollet om Schengenregelverket införlivat inom Europeiska unionens ramar

Konferensen noterar att om en medlemsstat, i enlighet med artikel 5.2 i protokollet om Schengenregelverket införlivat inom Europeiska unionens ramar, har lämnat en underrättelse om att den inte önskar delta i ett förslag eller initiativ, kan underrättelsen dras tillbaka när som helst innan den åtgärd som utvecklar Schengenregelverket antas.

45. Förklaring till artikel 5.2 i protokollet om Schengenregelverket införlivat inom Europeiska unionens ramar

Konferensen förklarar att när Förenade kungariket eller Irland har underrättat rådet om att medlemsstaten inte har för avsikt att delta i en åtgärd som utvecklar en del av Schengenregelverket i vilken den deltar, kommer rådet att hålla en ingående diskussion om eventuella följder av att den medlemsstaten inte deltar i åtgärden. Diskussionen inom rådet bör föras mot bakgrund av de uppgifter som kommissionen lämnar om förhållandet mellan förslaget och Schengenregelverket.

46. Förklaring till artikel 5.3 i protokollet om Schengenregelverket införlivat inom Europeiska unionens ramar

Konferensen erinrar om att om rådet inte fattar något beslut efter en första diskussion om sakfrågorna, får kommissionen lägga fram ett ändrat förslag för ytterligare en omprövning av sakfrågorna i rådet inom tidsfristen på fyra månader.

47. Förklaring till artikel 5.3, 5.4 och 5.5 i protokollet om Schengenregelverket införlivat inom Europeiska unionens ramar

Konferensen noterar att de villkor som ska anges i det beslut som avses i artikel 5.3, 5.4 eller 5.5 i protokollet om Schengenregelverket införlivat inom Europeiska unionens ramar, kan fastställa att den berörda medlemsstaten i förekommande fall ska bära de direkta ekonomiska konsekvenser som med nödvändighet och oundvikligen följer av att den upphör att delta i en del av eller hela det regelverk som avses i ett beslut som fattas av rådet i enlighet med artikel 4 i nämnda protokoll.

48. Förklaring om protokollet om Danmarks ställning

Konferensen noterar att Danmark förklarar att det inte kommer att använda sin rösträtt för att förhindra antagande av de bestämmelser som inte är tillämpliga på Danmark när det gäller rättsakter som ska antas av rådet ensamt eller gemensamt med Europaparlamentet och som innehåller både bestämmelser som är tillämpliga på Danmark och bestämmelser som inte är tillämpliga på Danmark, därför att de har en rättslig grund för vilken del I i protokollet om Danmarks ställning är tillämplig.

Konferensen noterar dessutom att Danmark, på grundval av konferensens förklaring om artikel 188r, förklarar att landets deltagande i åtgärder eller rättsakter enligt artikel 188r kommer att ske i enlighet med del I och del II i protokollet om Danmarks ställning.

49. Förklaring om Italien

Konferensen noterar att det i protokollet om Italien, som 1957 fogades till fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen, ändrat vid antagandet av fördraget om Europeiska unionen, preciseras följande:

"DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA

SOM ÖNSKAR lösa vissa problem avseende Italien,

HAR ENATS OM följande bestämmelser som ska fogas till detta fördrag.

GEMENSKAPENS MEDLEMSSTATER

BEAKTAR att den italienska regeringen genomför ett tioårigt ekonomiskt utvecklingsprogram vars mål är att rätta till obalanserna i den italienska ekonomin i synnerhet genom att bygga upp en infrastruktur i de mindre utvecklade områdena i södra Italien och på de italienska öarna samt genom att skapa nya arbetstillfällen för att avskaffa arbetslösheten,

HÄNVISAR TILL att principerna och målen i den italienska regeringens program har övervägts och blivit godkända av internationella samarbetsorgan i vilka medlemsstaterna är medlemmar,

INSER att det ligger i deras gemensamma intresse att målen i det italienska programmet uppnås,

ÄR ENIGA OM att rekommendera gemenskapens institutioner att använda alla de medel och förfaranden som föreskrivs i fördraget och då särskilt att på ett lämpligt sätt utnyttja Europeiska investeringsbankens och Europeiska socialfondens resurser för att underlätta genomförandet av den italienska regeringens uppgift,

ANSER att gemenskapens institutioner vid tillämpningen av fördraget bör beakta de stora påfrestningar som Italiens ekonomi kommer att utsättas för under de kommande åren och det önskvärda i att undvika sådana riskfyllda belastningar, särskilt vad gäller betalningsbalansen eller sysselsättningsnivån, som skulle kunna äventyra tillämpningen av fördraget i Italien,

ERKÄNNER särskilt att det vid tillämpningen av artiklarna 109h och 109i blir nödvändigt att se till att de åtgärder som krävs av den italienska regeringen inte äventyrar genomförandet av regeringens program för ekonomisk utveckling och höjning av befolkningens levnadsstandard."

50. Förklaring till artikel 10 i protokollet om övergångsbestämmelser

Konferensen uppmanar Europaparlamentet, rådet och kommissionen att inom ramen för sina respektive befogenheter sträva efter att, i lämpliga fall och i den mån det är möjligt inom den tidsfrist på fem år som anges i artikel 10.3 i protokollet om övergångsbestämmelser, anta rättsakter som ändrar eller ersätter de akter som avses i artikel 10.1 i det protokollet.

C. FÖRKLARINGAR FRÅN MEDLEMSSTATERNA

Vidare har konferensen noterat nedan angivna förklaringar, som fogas till denna slutakt.

51. Förklaring från Konungariket Belgien om de nationella parlamenten

Belgien preciserar att, enligt dess konstitutionella rätt, agerar såväl det federala parlamentets representanthus och senat som de olika gemenskapernas och regionernas parlamentariska församlingar, med hänsyn till de befogenheter som utövas av unionen, som ingående delar i det nationella parlamentariska systemet eller kammare i det nationella parlamentet.

52. Förklaring från Konungariket Belgien, Republiken Bulgarien, Förbundsrepubliken Tyskland, Republiken Grekland, Konungariket Spanien, Republiken Italien, Republiken Cypern, Republiken Litauen, Storhertigdömet Luxemburg, Republiken Ungern, Republiken Malta, Republiken Österrike, Republiken Portugal, Rumänien, Republiken Slovenien och Republiken Slovakien om Europeiska unionens symboler

Belgien, Bulgarien, Tyskland, Grekland, Spanien, Italien, Cypern, Litauen, Luxemburg, Ungern, Malta, Österrike, Portugal, Rumänien, Slovenien och Slovakien förklarar att flaggan som föreställer en cirkel av tolv gula stjärnor på blå botten, hymnen som är hämtad från Hymn till glädjen i Ludwig van Beethovens nionde symfoni, mottot *Förenade i mångfalden*, euron som Europeiska unionens valuta och Europadagen den 9 maj även i fortsättningen för dem kommer att vara symboler för medborgarnas gemensamma tillhörighet till Europeiska unionen och deras anknytning till denna.

53. Förklaring från Republiken Tjeckien om Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna

1. Republiken Tjeckien erinrar om att bestämmelserna i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna riktar sig till Europeiska unionens institutioner och organ med beaktande av subsidiaritetsprincipen och fördelningen av befogenheter mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater såsom den bekräftas i förklaring (nr 18) om avgränsningen av befogenheter. Republiken Tjeckien betonar att bestämmelserna i stadgan riktar sig till medlemsstaterna enbart när de tillämpar unionsrätten och inte när de antar och tillämpar nationell rätt oberoende av unionsrätten.
2. Republiken Tjeckien understryker även att stadgan inte innebär någon utvidgning av tillämpningsområdet för unionsrätten och inte medför någon ny befogenhet för unionen. Den inskränker inte tillämpningsområdet för nationell rätt och begränsar inte några av de nationella myndigheternas nuvarande befogenheter på detta område.
3. Republiken Tjeckien betonar att i den mån som grundläggande rättigheter och principer enligt medlemsstaternas gemensamma konstitutionella traditioner erkänns i denna stadga ska rättigheterna och principerna tolkas i samstämmighet med dessa traditioner.
4. Republiken Tjeckien understryker vidare att ingen bestämmelse i denna stadga får tolkas som att den inskränker eller inkräktar på de mänskliga rättigheter och grundläggande friheter som inom respektive tillämpningsområde erkänns i unionsrätten och de internationella konventioner i vilka unionen eller samtliga medlemsstater är parter, särskilt europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, samt i medlemsstaternas författningar.

54. Förklaring från Förbundsrepubliken Tyskland, Irland, Republiken Ungern, Republiken Österrike och Konungariket Sverige

Tyskland, Irland, Ungern, Österrike och Sverige noterar att de centrala bestämmelserna i fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen inte har ändrats i sak sedan det fördraget trädde i kraft och behöver uppdateras. De stöder därför tanken på en konferens mellan företrädarna för medlemsstaternas regeringar, som bör sammankallas så snart som möjligt.

55. Förklaring från Konungariket Spanien och
Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland

Fördragen är tillämpliga på Gibraltar i dess egenskap av ett europeiskt territorium för vars yttre förbindelser en medlemsstat är ansvarig. Detta medför inte någon förändring av de berörda medlemsstaternas ståndpunkter.

56. Förklaring från Irland om artikel 3 i protokollet om Förenade kungarikets och Irlands ställning
med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa

Irland bekräftar sin uppslutning bakom unionen som ett område med frihet, säkerhet och rättvisa och med respekt för de grundläggande rättigheterna samt de olika rättssystemen och rättsliga traditionerna i medlemsstaterna, inom vilket medborgarna åtnjuter en hög säkerhetsnivå.

Irland förklarar därför att landet är fast beslutet att i enlighet med artikel 3 i protokollet om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa i största möjliga utsträckning utöva sin rätt att delta i beslut om åtgärder enligt avdelning IV i tredje delen av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

Irland kommer i synnerhet att i största möjliga utsträckning delta i åtgärder på området för polissamarbete.

Irland erinrar dessutom om att landet i enlighet med artikel 8 i protokollet skriftligen får meddela rådet att landet inte längre önskar omfattas av protokollet. Irland avser att inom tre år efter Lissabonfördragets ikraftträdande se över hur dessa bestämmelser fungerar.

57. Förklaring från Republiken Italien om Europaparlamentets sammansättning

Italien konstaterar att enligt artikel 8a (numera artikel 10) och artikel 9a (numera artikel 14) i fördraget om Europeiska unionen ska Europaparlamentet vara sammansatt av företrädare för unionens medborgare, vilka ska företrädas med degressiv proportionalitet.

Italien konstaterar även att enligt artikel 8 (numera artikel 9) i fördraget om Europeiska unionen och artikel 17 (numera artikel 20) i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt ska varje medborgare i en medlemsstat ha unionsmedborgarskap.

Därför anser Italien, utan att det påverkar tillämpningen av beslutet om valperioden 2009–2014, att varje beslut som antas av Europeiska rådet på Europaparlamentets initiativ och med dess godkännande för att fastställa Europaparlamentets sammansättning ska respektera de principer som anges i artikel 9a.2 första stycket (numera artikel 14a.2 första stycket).

58. Förklaring från Republiken Lettland, Republiken Ungern och Republiken Malta om stavningen av namnet på den gemensamma valutan i fördragen

Utan att det påverkar den enhetliga stavningen av namnet på Europeiska unionens gemensamma valuta enligt fördragen och hur denna anges på sedlar och mynt, förklarar Lettland, Ungern och Malta att stavningen av namnet på den gemensamma valutan, inbegripet de avledningar av detta ord som används i den lettiska, den ungerska och den maltesiska versionen av fördragen, inte har någon inverkan på de befintliga reglerna i det lettiska, det ungerska och det maltesiska språket.

59. Förklaring från Konungariket Nederländerna till artikel 270a i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt

Konungariket Nederländerna kommer att godkänna ett beslut enligt artikel 270a.2 andra stycket i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt när en revidering av det beslut som avses i artikel 269 tredje stycket i det fördraget har givit Nederländerna en tillfredsställande lösning på dess i förhållande till unionens budget alltför negativa nettobetalingssituation.

60. Förklaring från Konungariket Nederländerna
till artikel 311a i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt

Konungariket Nederländerna förklarar att ett initiativ till ett beslut enligt artikel 311a.6 i syfte att ändra Nederländska Antillernas och/eller Arubas ställning i förhållande till unionen kommer att läggas fram endast på grundval av ett beslut som fattats i enlighet med Konungariket Nederländernas stadga.

61. Förklaring från Republiken Polen
om Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna

Stadgan påverkar inte på något sätt medlemsstaternas rätt att lagstifta på området för allmän moral, familjerätt samt skyddet för människans värdighet och respekt för människans fysiska och moraliska integritet.

62. Förklaring från Republiken Polen om protokollet om Polens och Förenade kungarikets
tillämpning av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna

Republiken Polen förklarar att, med hänsyn till traditionerna från fackföreningsrörelsen Solidaritet och dess betydelsefulla bidrag till kampen för sociala rättigheter och arbetstagares rättigheter, respekterar landet fullt ut de sociala rättigheter och arbetstagares rättigheter som fastställs i unionsrätten och särskilt de rättigheter som bekräftas i avdelning IV i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

63. Förklaring från Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland
om definitionen av begreppet "medborgare"

Med avseende på fördragen och fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen och någon av de akter som har sin grund i dessa fördrag eller som fortsätter att gälla i kraft av dessa, upprepar Förenade kungariket den förklaring landet avgav den 31 december 1982 om definitionen av begreppet "medborgare" med undantaget att hänvisningen till "medborgare i de brittiska beroende territorierna" ska tolkas som "medborgare i de brittiska utomeuropeiska territorierna".

64. Förklaring från Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland om rösträtten i val till Europaparlamentet

Förenade kungariket noterar att artikel 9a i fördraget om Europeiska unionen och andra bestämmelser i fördragen inte är avsedda att ändra grunden för rösträtten i val till Europaparlamentet.

65. Förklaring från Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland om artikel 61h i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt

Förenade kungariket stöder fullt ut kraftfulla åtgärder när det gäller att besluta om ekonomiska sanktioner som syftar till att förebygga och bekämpa terrorism och därmed sammanhängande verksamhet. Förenade kungariket förklarar därför att det har för avsikt att, i enlighet med artikel 3 i protokollet om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, utöva sin rätt att delta i antagandet av alla förslag som läggs fram enligt artikel 61h i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

Предходният текст е заверено копие на Заключителния акт на Договора от Лисабон за изменение на Договора за Европейския съюз и на Договора за създаване на Европейската общност, подписан в Лисабон на тринадесети декември две хиляди и седем години и депозиран в архивите на правителството на Италианската република.

El texto que precede es copia autenticada del original del Acta final del Tratado de Lisboa por el que se modifican el Tratado de la Unión Europea y el Tratado constitutivo de la Comunidad Europea, hecha en Lisboa, el trece de diciembre de dos mil siete, y depositada en los archivos del Gobierno de la República Italiana.

Výše uvedený text je ověřeným opisem prvopisu Závěrečného aktu Lisabonské smlouvy pozměňující Smlouvu o Evropské unii a Smlouvu o založení Evropského společenství, podepsaného v Lisabonu dne třináctého prosince dva tisíce sedm a uloženo v archivu vlády Italské republiky.

Ovenstående tekst er en bekræftet genpart af originalteksten til slutakten til Lissabontraktaten om ændring af traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, udfærdiget i Lissabon den trettende december to tusind og syv og deponeret i Den Italienske Republiks regerings arkiver.

Der vorstehende Text ist eine beglaubigte Abschrift der Urschrift der am dreizehnten Dezember des Jahres zweitausendsieben in Lissabon unterzeichneten und im Archiv der Regierung der Italienischen Republik hinterlegten Schlussakte des Vertrags von Lissabon zur Änderung des Vertrags über die Europäische Union und des Vertrags zur Gründung der Europäischen Gemeinschaft.

Essee pool toodud tekst on kolmeleistikümendamal detsembril kahe tuhande seitsmendal aastal Lisabonis sõlmitud ja Itaalia Vabariigi välisuse arhiivi hoiale antud Lisaboni lepingu, millega muudetakse Euroopa Liidu lepingut ja Euroopa Ühenduse asutamislepingut, lõppakti originaali kinnitatud koopia.

To anastéro keimeno apotelei epixoroumeno akribés antirgrafo tou prototýpou της Τελικής Πρόβλης της Συνθήκης της Αισσαβώνως για την τροποποίηση της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητος, που έγινε στη Λισσαβώνα στις δέκα τρεις του μηνός Δεκεμβρίου του έτους δύο χιλιάδες πέντε και κατατέθηκε στο αρχείο της κυβέρνησης της Ιταλικής Δημοκρατίας.

The preceding text is a certified true copy of the original of the Final Act to the Treaty of Lisbon amending the Treaty on European Union and the Treaty establishing the European Community, done at Lisbon on the thirteenth day of December in the year two thousand and seven and deposited in the archives of the Government of the Italian Republic.

Le texte qui précède est une copie certifiée conforme à l'original de l'acte final du traité de Lisbonne modifiant le traité sur l'Union européenne et le traité instituant la Communauté européenne, fait à Lisbonne le treize décembre deux mille sept et déposé dans les archives du gouvernement de la République italienne.

Is cóip dhilis dheimhnithe é an téacs thuas de scríobhinn bhunaidh na hIonstraimhe Críochnaithí a ghabhann le Conradh Liospóin ag leasú an Chonartha ar an Aontas Eorpach agus an Chonartha ag bunú an Chomhphobail Eorpach, arna dhéanamh i Liospóin an tríú lá déag de Nollag sa bhliain dhá mhíle a seacht agus ama thaisceadh i gearráinn Riailtas Phoiblíoch na hIodáil.

Il testo precedente è una copia autenticata dell'originale dell'atto finale del trattato di Lisbona che modifica il trattato sull'Unione europea o il trattato che istituisce la Comunità europea, fatto a Lisbona il tredici dicembre duemilasette e depositato negli archivi del Governo della Repubblica italiana.

Šis tekstis ir apliecināta kopija Lisabonas Līguma, ar ko groza Līgumu par Eiropas Savienību un Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu. Nobeiguma aktam, kas parakstīts Lisabonā, divtūkstoš septiņi gadi trīspadsmitajā decembrī ir deponēti Itālijas Republikas valdības arhīvos.

Pirmiau pateiktas tekstas yra Lisabonos sutarties, iš dalies keičiančios Europos Sąjungos sutartį ir Europos bendrijos steigimo sutartį, pasirašytos du tūkstančiai septyni metų gruodžio trylikąją dieną Lisabonoje ir deponuotos Italijos Respublikos Vyriausybės archyvuose. Baigiamojo akto originalo patvirtinta kopija.

A fenti szöveg az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Közösséget létrehozó szerződés módosításáról szóló, a kétezzer-hetedik év december havának tizenharmadik napján, Lisszabonban kelt és az Olasz Köztársaság kormányának iratárában letétbe helyezett Lisszaboni Szerződés zárókönyvére eredeti szövegének hitelesített másolata.

It-test precedenti huwa kopja awtentika certifikata ta' l-original ta' l-Att Finali ta-Trattati ta' Lisabona li jemenda l-Trattati dwar l-Unjoni Ewropea u l-Trattati li jistabbilixxi l-Komunita Ewropea, magħmul fl-Lisabona fl-itteax-il jum ta' Dicembru tas-sena cifejn u seba' u deponzta fl-arkivji tal-Gvern ta' Repubblika Italiana.

De bovenstaande tekst is een voor eensluidend gewaarmerkt afschrift van het oorspronkelijke exemplaar van de op dertien december tweeduizendzeven te Lissabon ondertekende en in het archief van de regering van de Italiaanse Republiek neergelegde Slotakte bij het Verdrag van Lissabon tot wijziging van het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap.

Powyższy tekst jest uwierzytelnionym odpisem oryginalu Aktu końcowego traktatu z Lizbony zmieniającego Traktat o Unii Europejskiej oraz Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, sporządzonego w Lizbonie w dniu trzynastego grudnia dwa tysiące siódmego roku i złożonego do depozytu w archiwum Rządu Republiki Włoskiej.

O texto anterior é uma cópia autenticada do original do Acta Final do Tratado de Lisboa, que altera o Tratado da União Europeia e o Tratado que institui a Comunidade Europeia, feito em Lisboa aos treze de Dezembro de dois mil e sete e depositado nos arquivos do Governo da República Italiana.

Textul precedent este o copie legalizată a Actului final al Tratatului de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene, încheiat la Lisabona la treisprezece decembrie două mii șapte și depus în arhivele Guvernului Republicii Italiene.

Uvadený text je overenou kópiou pôvodného vyhotovenia záverečného aktu k Lisabonskej zmluve, ktorou sa mení a dopĺňa Zmluva o Európskej únii a Zmluva o založení Európskeho spoločenstva a ktorá sa podpísala v Lisabone trinásteho decembra dvetisícoseďem a je uložená v archíve vlády Talianskej republiky.

Zgornje besedilo je overjena verodostojna kopija izvornika Sklepnje listine Lizbonske pogodbe, ki spreminja Pogodbo o Evropski uniji in Pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti, podpisane v Lizboni trinajstega decembra leta dva tisoč sedem in deponirane v arhivu vlade Italijanske republike.

Edellä oleva teksti on oikeaksi todistettu jäljennös Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja Euroopan yhteisön perustamisopimuksen muuttamista koskevan Lisabonin sopimuksen päätösasiakirjasta, joka tehtiin kolmantentoista päivänä joulukuuta vuonna kaksiuhattaseitsemän ja tallennettiin Italian tasavallan hallituksen arkistoon.

Ovenstående text är en bestyrkt kopia av originalet till slutakten till Lissabonfördraget om ändring av fördraget om Europeiska unionen och fördraget om fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, utfärdad i Lissabon den 13 december 2007 och deponerad i Republiken Italiens regerings arkiv.

Il Capo del Servizio del Contenzioso diplomatico e dei trattati

Förteckning över artiklar i EUF-fördraget där det ordinarie lagstiftningsförfarandet ska tillämpas

(*) = helt eller delvis ny rättslig grund

(**) = helt eller delvis övergång från beslutsfattande i rådet med enhällighet till beslutsfattande i rådet med kvalificerad majoritet

EU-fördraget

FÖRSTA DELEN

PRINCIPERNA

Avdelning II

Allmänna bestämmelser

Artikel 16 (*) Principer och villkor för tjänster av allmänt ekonomiskt intresse

Artikel 16a.3 Principer och gränser för rätten till tillgång till unionens institutioners, organs och byråers handlingar

Artikel 16b.2 (*) Skydd för enskilda i fråga om behandling av personuppgifter och den fria rörligheten för personuppgifter

ANDRA DELEN

ICKE-DISKRIMINERING OCH UNIONSMEDBORGARSKAP

Artikel 16d Förbud mot diskriminering på grund av nationalitet

Artikel 16e.2 Grundprinciper för unionens stimulans-åtgärder och sådana åtgärder som stöder medlemsstaternas åtgärder för att bekämpa diskriminering

Artikel 18.2 Underlättande av unionsmedborgarnas rätt till fri rörlighet och fri vistelse

Artikel 21(*) Förfaranden och villkor för att lägga fram ett medborgarinitiativ

TREDJE DELEN

UNIONENS POLITIK OCH INRE ÅTGÄRDER

Avdelning Ia **Fri rörlighet för varor**

Tullsamarbete

Artikel 27a Åtgärder för att förstärka tullsamarbetet

Avdelning II	Jordbruk och fiskeri
Artikel 36 (första stycket)	Tillämpning av konkurrensregler på produktion av och handel med jordbruks- produkter
Artikel 37.2	Bestämmelser för att uppnå målen för den gemensamma politiken för jordbruk och fiskeri
Avdelning III	Fri rörlighet för personer, tjänster och kapital
<u>Arbetstagare</u>	
Artikel 40	Åtgärder för att genomföra den fria rörligheten för arbetstagare
Artikel 42 (**)	Social trygghet för migrerande arbetstagare och egenföretagare samt deras familje- medlemmar.
<u>Etableringsrätt</u>	
Artikel 44	Åtgärder för att förverkliga etablerings- friheten på ett visst verksamhetsområde
Artikel 45 (andra stycket)	Undantag för viss verksamhet från bestämmelserna om etableringsfrihet
Artikel 46.2	Samordning av nationella bestämmelser om viss särskild behandling av utländska medborgare
Artikel 47 (**)	Göra det lättare för personer att starta och utöva förvärvsverksamhet som egen- företagare, inkl. ömsesidigt erkännande av examens-, utbildnings- och andra behörighetsbevis
<u>Tjänster</u>	
Artikel 49 (andra stycket)	Utvidgning av friheten att tillhandahålla tjänster till tredjelandsmedborgare som tillhandahåller tjänster och som har etablerat sig inom unionen
Artikel 52.1	Åtgärder för att genomföra liberaliseringen av en särskild tjänst

Artikel 57.2 Åtgärder om kapitalrörelser till eller från tredjeland

Avdelning IV Ett område med frihet, säkerhet och rättvisa

Allmänna bestämmelser

Artikel 61h (*) Förebyggande och bekämpning av terrorism och därmed sammanhängande verksamhet genom t.ex. frysning av ekonomiska tillgångar

Politik som gäller gränskontroll, asyl och invandring

Artikel 62.2 (**) Åtgärder på området personkontroll vid gränser

Artikel 63.2 (**) Åtgärder på området ett gemensamt europeiskt asylsystem

Artikel 63a.2 (**) Åtgärder på området en gemensam invandringspolitik

Artikel 63a.4 (*) Åtgärder för att främja integrationen av tredjelandsmedborgare

Civilrättsligt samarbete

Artikel 65.2 Åtgärder på området rättsligt samarbete i civilrättsliga frågor som har gränsöverskridande följder byggt på principen om ömsesidigt erkännande av domstolsavgöranden och utomrättsliga avgöranden.

Straffrättsligt samarbete

Artikel 69a.1(*)
(**) Åtgärder på området straffrättsligt samarbete för att säkerställa erkännande i hela unionen av domar och rättsliga avgöranden, förebygga och lösa behörighetskonflikter, främja personalutbildning och i övrigt underlätta det straffrättsliga samarbetet mellan rättsliga och likvärdiga myndigheter

Artikel 69a.2 (*)
(**) Minimiregler för att underlätta ömsesidiga erkännandet av domar och rättsliga avgöranden samt polissamarbete och rättsligt samarbete i straffrättsliga frågor som har en gränsöverskridande dimension.

Artikel 69b.1 (*) (**)	Minimiregler för fastställande av brottsrekvisit och påföljder avseende särskilt allvarlig brottslighet med ett gränsöverskridande inslag
Artikel 69b.2 (*) (**)	Minimiregler för fastställande av brottsrekvisit och påföljder avseende ett område som omfattas av harmoniseringsåtgärder (ordinarie eller särskilda lagstiftningsförfaranden beroende av vilket område som berörs)
Artikel 69c (*)	Åtgärder för att uppmuntra och stödja medlemsstaternas åtgärder inom området för förebyggande av brottslighet
Artikel 69d.1 (*) (**)	Eurojust
<u>Polissamarbete</u>	
Artikel 69f.2 (*) (**)	Åtgärder på området polissamarbete
Artikel 69g.2 (*) (**)	Europol
Avdelning V	Transporter
Artikel 71.1 (**)	Genomförande av en gemensam transportpolitik
Artikel 80.2	Åtgärder för sjöfart och luftfart
Avdelning VI	Gemensamma regler om konkurrens, beskattning och tillnärmning av lagstiftning
<u>Tillnärmning av lagstiftning</u>	
Artikel 94	Åtgärder för att upprätta den inre marknaden eller få den att fungera
Artikel 96 (andra stycket)	Åtgärder för att eliminera snedvridning av konkurrensvillkoren på den inre marknaden
Artikel 97a (*) (första stycket)	Åtgärder för att skapa europeiska rättigheter som säkerställer ett enhetligt skydd för immateriella rättigheter i unionen

Avdelning VII	Ekonomisk och monetär politik
<u>Ekonomisk politik</u>	
Artikel 99.6	Föreskrifter om det multilaterala övervakningsförfarandet
<u>Monetär politik</u>	
Artikel 107.3 (**)	Ändringar i vissa artiklar i stadgan för ECBS och ECB
Artikel 111a (*)	Åtgärder för att använda euron som gemensam valuta
Avdelning VIII	Sysselsättning
Artikel 129	Stödåtgärder för att främja samarbete mellan medlemsstaterna och stödja deras insatser på sysselsättningsområdet genom utbyte av information m.m.
Avdelning IX	Socialpolitik
Artikel 137.2 (andra stycket)	Åtgärder avseende a) arbetsmiljö, b) arbetsvillkor, e) samråd med arbetstagarna, h) integrering av personer som står utanför arbetsmarknaden, i) jämställdhet, j) kamp mot social utslagning samt k) modernisering av systemen för socialt skydd
Artikel 141.3	Åtgärder för att säkerställa principen om lika möjligheter och lika behandling av kvinnor och män i frågor som rör anställning och yrke
Avdelning X	Europeiska socialfonden
Artikel 148	Genomförandebestämmelser för europeiska socialfonden
Avdelning XI	Utbildning, yrkesutbildning, ungdomsfrågor och idrott
Artikel 149.4 (*)	Utbildning, ungdomsfrågor och idrott
Artikel 150.4	Yrkesutbildning

Avdelning XII	Kultur
Artikel 151.5 (**)	Kultur
Avdelning XIII	Folkhälsa
Artikel 152.4 (*)	Gemensamma angelägenheter i fråga om säkerhet när det gäller folkhälsa, bl.a. åtgärder för att fastställa höga kvalitets- och säkerhetsstandarder för läkemedel och medicintekniska produkter.
Artikel 152.5 (*)	Stimulansåtgärder till skydd för och förbättring av människors hälsa och särskilt för att bekämpa de stora gränsöverskridande folksjukdomarna, åtgärder för övervakning av, tidig varning för och bekämpning av allvarliga gränsöverskridande hot mot människors hälsa samt åtgärder som direkt avser skydd av folkhälsan avseende tobak och missbruk av alkohol.
Avdelning XIV	Konsumentskydd
Artikel 153.3	Åtgärder på konsumentskyddsområdet som understöder, kompletterar och övervakar medlemsstaternas politik
Avdelning XV	Transeuropeiska nät
Artikel 156	Riktlinjer och åtgärder när det gäller transeuropeiska nät
Avdelning XVI	Industri
Artikel 157.3	Industri
Avdelning XVII	Ekonomisk, social och territoriell sammanhållning
Artikel 159 (tredje stycket)	Åtgärder rörande ekonomisk, social och territoriell sammanhållning vid sidan av strukturfonderna
Artikel 161(**)	Strukturfonderna och Sammanhållningsfonden.
Artikel 162	Tillämpningsföreskrifter för Europeiska regionala utvecklingsfonden

Avdelning XVIII	Forskning och teknisk utveckling samt rymden
Artikel 166.1	Fastställande av ett flerårigt ramprogram för forskning och teknisk utveckling.
Artikel 166.5(*)	Åtgärder, som komplement till det fleråriga ramprogrammet, för att genomföra det europeiska forskningsområdet
Artikel 167 och 172 (andra stycket)	Genomförande av det fleråriga ramprogrammet för forskning och teknisk utveckling
Artikel 168 och 172 (andra stycket)	Tilläggsprogram avseende det fleråriga ramprogrammet för forskning och teknisk utveckling som endast vissa medlemsstater deltar i
Artikel 169 och 172 (andra stycket)	Deltagande i tilläggsprogrammen
Artikel 172a.2 (*)	Europeiskt rymdprogram
Avdelning XIX	Miljö
Artikel 175.1	Åtgärder för att uppnå målen för miljöpolitiken
Artikel 175.3	Allmänna handlingsprogram inom miljöområdet
Avdelning XX	Energi
Artikel 176a.2 (*)	Åtgärder för att uppnå målen på energiområdet
Avdelning XXI	Turism
Artikel 176b.2 (*)	Turism
Avdelning XXII	Civilskydd
Artikel 176c.2 (*)	Civilskydd
Avdelning XXIII	Administrativt samarbete
Artikel 176d.2 (*)	Administrativt samarbete

FEMTE DELEN	UNIONENS YTTRE ÅTGÄRDER
Avdelning II	Den gemensamma handelspolitiken
Artikel 188c.2	Genomförande av den gemensamma handelspolitiken
Avdelning III	Samarbete med tredjeländer och humanitärt bistånd
<u>Utvecklingssamarbete</u>	
Artikel 188e.1	Genomförande av politiken för utvecklingssamarbete
<u>Ekonomiskt, finansiellt och tekniskt samarbete med tredjeländer</u>	
Artikel 188h.2	Ekonomiskt, finansiellt och tekniskt samarbete med tredjeländer
<u>Humanitärt bistånd</u>	
Artikel 188j.3 (*)	Åtgärder för att bestämma ramen för genomförandet av unionens humanitära biståndsåtgärder
Artikel 188j.5 (*)	Europeisk frivilligkår för humanitärt bistånd
SJÄTTE DELEN	INSTITUTIONELLA OCH FINANSIELLA BESTÄMMELSER
Avdelning I	Institutionella bestämmelser
<u>Europaparlamentet</u>	
Artikel 191	Regler för politiska partier på europeisk nivå, särskilt finansiering
<u>Europeiska unionens domstol</u>	
Artikel 225a (**) (första stycket)	Inrättandet av specialdomstolar
Artikel 245 (**) (andra stycket)	Ändring av vissa bestämmelser i domstolens stadga
<u>Unionens rättsakter</u>	
Artikel 249c.3 (**)	Regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter

Förfaranden för antagande av akter och andra bestämmelser

Artikel 254a.2 (*) Bestämmelser för en öppen, effektiv och oberoende europeisk administration

Avdelning II Finansiella bestämmelser

Gemensamma bestämmelser

Artikel 279.1 (**) Regler om budgetens uppställning och genomförande och om redovisning och revision.

Bekämpning av bedrägeri

Artikel 280 Åtgärder som rör förebyggande av och kamp mot bedrägerier som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen

SJUNDE DELEN ALLMÄNNA BESTÄMMELSER OCH SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 283 Tjänsteföreskrifter för tjänstemän och anställningsvillkor för övriga anställda vid unionen

Artikel 285 Framställandet av statistik som behövs för unionens verksamhet

Förteckning över artiklar i EUF-fördraget där särskilda lagstiftningsförfaranden ska tillämpas

Bilaga 8

(*) = helt eller delvis ny rättslig grund

(**) = helt eller delvis övergång från beslutsfattande i rådet med enhällighet till beslutsfattande i rådet med kvalificerad majoritet

EU-fördraget

ANDRA DELEN

ICKE-DISKRIMINERING OCH UNIONSMEDBORGARSKAP

Artikel 16e.1	Åtgärder för att bekämpa diskriminering
Artikel 18.3(*)	Åtgärder om social trygghet eller socialt skydd
Artikel 19.1 och 19.2	Rösträtt och valbarhet beträffande kommunala val och val till Europa-parlamentet
Artikel 20 (*)	Åtgärder för att underlätta diplomatiskt och konsulärt skydd för unionsmedborgare i tredjeland
Artikel 22 (andra stycket)	Kompletterande av rättigheter rörande unionsmedborgarskap (krävs godkännande av medlemsstaterna i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser)

TREDJE DELEN

UNIONENS POLITIK OCH INRE ÅTGÄRDER

Avdelning III

Fri rörlighet för personer, tjänster och kapital

Kapital och betalningar

Artikel 57.3	Åtgärder som utgör ett steg tillbaka inom unionsrätten när det gäller liberaliseringen av kapitalrörelser till eller från tredjeland
--------------	--

Avdelning IV

Ett område med frihet, säkerhet och rättvisa

Politik som gäller gränskontroll, asyl och invandring

Artikel 62.3 (*)	Åtgärder om pass, id-kort, bevis om uppehållstillstånd eller andra jämförbara dokument
------------------	--

Civilrättsligt samarbete

Artikel 65.3
(första stycket) Åtgärder som rör familjerätt och som har gränsöverskridande följder

Straffrättsligt samarbete

Artikel 69b.2 (*)
(**) Minimiregler för fastställande av brottsrekvisit och påföljder avseende ett område som omfattas av harmoniseringsåtgärder (ordinarie eller särskilda lagstiftningsförfaranden beroende av vilket område som berörs)

Artikel 69e.1 (*) Europeisk åklagarmyndighet

Polissamarbete

Artikel 69f.3 Operativt samarbete mellan polis, tull och andra brottsbekämpande organ

Artikel 69h Myndigheters möjlighet att ingripa på annan medlemsstats territorium i samverkan och i samförstånd med denna medlemsstat

Avdelning VI
Gemensamma regler om konkurrens, beskattning och tillnärmning av lagstiftning

Bestämmelser om skatter och avgifter

Artikel 93 Åtgärder om harmonisering av omsättnings-skatter, punktskatter och andra indirekta skatter eller avgifter

Tillnärmning av lagstiftning

Artikel 95 Tillnärmning av medlemsstaternas lagar vilka inverkar på den inre marknads upp-rättande eller funktion

Artikel 97a (*)
(andra stycket) Språkanvändningen i samband med europeiska rättigheter som säkerställer ett enhetligt skydd för immateriella rättigheter i unionen

Avdelning VII
Ekonomisk och monetär politik

Ekonomisk politik

Artikel 104.14
(andra stycket) Förfarandet vid alltför stora underskott

Monetär politik

Artikel 105.6 Särskilda uppgifter för ECB i samband med tillsynen över kreditinstitut och andra finansinstitut

Avdelning IX**Socialpolitik**

Artikel 137.2 (tredje stycket) Åtgärder avseende
 c) social trygghet och socialt skydd för arbetstagarna,
 d) skydd när anställningsavtal upphör,
 f) företrädande och tillvaratagande av parternas intressen samt
 g) anställningsvillkor för medborgare i tredjeland.

Avdelning XVIII**Forskning och teknisk utveckling samt rymden**

Artikel 166.4 Särskilda program för att genomföra det fleråriga ramprogrammet för forskning och teknisk utveckling inom varje verksamhet

Avdelning XIX**Miljö**

Artikel 175.2 (första stycket) Åtgärder för att uppnå målen för miljöpolitiken när det gäller bestämmelser som är av främst fiskal karaktär, eller som påverkar fysisk planering, vattenresurser, markanvändning, energikällor, energistruktur.

Avdelning XX**Energi**

Artikel 176a.3 (*) Åtgärder för att uppnå målen på energiområdet när de är av främst fiskal karaktär

FJÄRDE DELEN**ASSOCIERING AV
UTOMEUROPEISKA LÄNDER OCH
TERRITORIER**

Artikel 186 Regler om fria rörligheten inom medlemsstaterna för arbetstagare från utomeuropeiska länder och territorier samt inom dessa länder och territorier för arbetstagare från medlemsstaterna (särskilda lagstiftningsförfaranden beroende på vilket område som berörs)

Artikel 187 Regler och förfaranden för utomeuropeiska länders och territoriers associering med unionen (särskilda lagstiftningsförfaranden beroende av vilket område som berörs)

SJÄTTE DELEN **INSTITUTIONELLA OCH FINANSIELLA BESTÄMMELSER**

Avdelning I **Institutionella bestämmelser**

Europaparlamentet

Artikel 190.1 (andra stycket) Åtgärder för val av Europaparlamentets ledamöter genom allmänna direkt val (krävs godkännande av medlemsstaterna i enlighet med deras respektive konstitutionella bestämmelser)

Artikel 190.2 Regler eller villkor som rör beskattning av Europaparlamentets ledamöter eller före detta ledamöter

Artikel 193 (tredje stycket) Föreskrifter om utövandet av Europaparlamentets undersökningsrätt

Artikel 195.4 Regler och villkor för Europeiska ombudsmannens ämbetsutövning

Europeiska unionens domstol

Artikel 229a (**) Domstolens behörighet avseende tvister som gäller tillämpningen av akter genom vilka europeiska rättigheter som avser immaterialrätt skapas (krävs godkännande av medlemsstaterna i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser)

Europeiska investeringsbanken

Artikel 266 (tredje stycket) Ändring av EIB:s stadga

Avdelning II **Finansiella bestämmelser**

Unionens egna medel

Artikel 269 (tredje stycket) Bestämmelser om systemet för unionens egna medel (krävs godkännande av medlemsstaterna i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser)

Artikel 269 (**)
(fjärde stycket) Genomförandebestämmelser för
systemet för unionens egna medel

Flerårig budgetram

Artikel 270a.2 (*) Fastställande av den fleråriga budgetramen

Unionens årliga budget

Artikel 272 Fastställande av unionens årliga budget
(budgetproceduren)

SJUNDE DELEN

**ALLMÄNNA BESTÄMMELSER OCH
SLUTBESTÄMMELSER**

Artikel 299 Fastställande av villkor för hur fördraget ska
tillämpas när det gäller Franska Guyana m.fl.
områden.

Artikel 308 Flexibilitetsklausulen (åtgärder som bl.a.
kan få formen av lagstiftningsakter)

Förteckning över artiklar i EU-fördraget och EUF-fördraget där beslutsfattande med enhällighet i rådet ska tillämpas

Bilaga 9

EU-fördraget

Avdelning V **Allmänna bestämmelser om unionens yttre åtgärder och särskilda bestämmelser om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken**

Gemensamma bestämmelser

Artikel 11.1 och 15b.1 Den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, inbegripet den europeiska säkerhets- och försvarspolitiken

Artikel 28.2 Beslut om fördelningen av andra utgifter för genomförandet av GUSP än de förvaltningskostnader som institutionerna åsamkas

Bestämmelser om den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken

Artikel 28a.4 Den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken (ESFP)

Artikel 28e.6 Beslut och rekommendationer inom ramen för det permanenta strukturerade samarbetet med undantag av dem som anges i artikel 28e.2–28e.5

Avdelning VI **Slutbestämmelser**

Artikel 49 Ansökan om anslutning till Europeiska unionen

EUF-fördraget

ANDRA DELEN **ICKE-DISKRIMINERING OCH UNIONSMEDBORGARSKAP**

Artikel 16e.1 Åtgärder för att bekämpa diskriminering

Artikel 18.3 Åtgärder om social trygghet eller socialt skydd

Artikel 19.1 och 19.2 Rösträtt och valbarhet beträffande kommunala val och val till Europaparlamentet

Artikel 22 (andra stycket) Kompletterande av rättigheter rörande unionsmedborgarskap (krävs godkännande av medlemsstaterna i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser)

TREDJE DELEN UNIONENS POLITIK OCH INRE ÅTGÄRDER

Avdelning III Fri rörlighet för personer, tjänster och kapital

Kapital och betalningar

Artikel 57.3 Åtgärder som utgör ett steg tillbaka inom unionsrätten när det gäller liberaliseringen av kapitalrörelser till eller från ett tredjeländ

Artikel 58.4 Restriktiva skatteåtgärder som en medlemsstat vidtar med avseende på ett eller flera tredjeländer

Avdelning IV Ett område med frihet, säkerhet och rättvisa

Politik som gäller gränskontroll, asyl och invandring

Artikel 62.3 Åtgärder om pass, id-kort, bevis om uppehållstillstånd eller andra jämförbara dokument

Civilrättsligt samarbete

Artikel 65.3 (första stycket) Åtgärder som rör familjerätt och som har gränsöverskridande följder

Artikel 65.3 (andra stycket) Förenklat ändringsförfarande på de områden som avses i artikel 65.3 första stycket (övergång från särskilda lagstiftningsförfarandet till ordinarie lagstiftningsförfarandet)

Straffrättsligt samarbete

Artikel 69a.2 d Fastställande av att samarbetet för att underlätta det ömsesidiga erkännandet av domar och rättsliga avgöranden samt polissamarbete och det rättsliga samarbetet i straffrättsliga frågor som har en gränsöverskridande dimension kan omfatta andra delar av det straffrättsliga förfarandet än de som specifikt anges i artikel 69a.2

Artikel 69b.1
(tredje stycket) Fastställande av andra områden av brottslighet som uppfyller kriterierna i artikel 69b.1

Artikel 69e.1 Europeisk åklagarmyndighet

Polissamarbete

Artikel 69f.3 Operativt samarbete mellan polis, tull och andra brottsbekämpande organ

Artikel 69h Myndigheters möjlighet att ingripa på annan medlemsstats territorium i samverkan och i samförstånd med denna medlemsstat

Avdelning V **Transporter**

Artikel 72 Beviljande av undantag från de bestämmelser som gällde på transportområdet den 1 januari 1958, eller för stater som senare ansluter sig, vid tidpunkten för dessas anslutning

Avdelning VI **Gemensamma regler om konkurrens, beskattning och tillnärmning av lagstiftning**

Konkurrensregler

Artikel 88.2 Stöd som en stat lämnar eller avser att lämna ska anses förenligt med den inre marknaden

Bestämmelser om skatter och avgifter

Artikel 93 Åtgärder om harmonisering av omsättnings-skatter, punktskatter och andra indirekta skatter eller avgifter

Tillnärmning av lagstiftning

Artikel 95 Tillnärmning av medlemsstaternas lagar vilka direkt inverkar på den inre marknads upprättande eller funktion

Artikel 97a
(andra stycket) Språkanvändningen i samband med europeiska rättigheter som säkerställer ett enhetligt skydd för immateriella rättigheter i unionen

Avdelning VII**Ekonomisk och monetär politik**Ekonomisk politik

Artikel 104.14
(andra stycket) Förfarandet vid alltför stora underskott

Monetär politik

Artikel 105.6 Särskilda uppgifter för ECB i samband med tillsynen över kreditinstitut och andra finansinstitut

Övergångsbestämmelser

Artikel 117a.3 Fastställande av till vilken kurs euron oåterkalleligen ska låsas när den ska ersätta den berörda medlemsstatens valuta (enhällighet bland de medlemsstater som har euron som valuta och den berörda medlemsstaten)

Avdelning IX**Socialpolitik**

Artikel 137.2
(tredje stycket) Åtgärder avseende
c) social trygghet och socialt skydd för arbetstagarna,
d) skydd när anställningsavtal upphör,
f) företrädande och tillvaratagande av parternas intressen samt
g) anställningsvillkor för medborgare i tredjeland

Artikel 137.2
(sista stycket) Förenklat ändringsförfarande på de områden som avses i artikel 137.2 d), f) och g) (övergång från särskilda lagstiftningsförfarandet till ordinarie lagstiftningsförfarandet)

Artikel 139.2
(andra stycket) Genomförande av avtal mellan arbetsmarknadens parter som ingås på unionsnivå och som avser
c) social trygghet och socialt skydd för arbetstagarna,
d) skydd när anställningsavtal upphör,
f) företrädande och tillvaratagande av parternas intressen samt
g) anställningsvillkor för medborgare i tredjeland

Avdelning XIX**Miljö**

Bilaga 9

Artikel 175.2
(första stycket)

Åtgärder för att uppnå målen för miljöpolitiken när det gäller bestämmelser som är av främst fiskal karaktär, eller som påverkar fysisk planering, vattenresurser, markanvändning, energikällor, energistruktur

Artikel 175.2
(andra stycket)

Förenklat ändringsförfarande på de områden som avses i artikel 175.2 första stycket (övergång från särskilda lagstiftningsförfarandet till ordinarie lagstiftningsförfarandet)

Avdelning XX**Energi**

Artikel 176a.3

Åtgärder på energiområdet av främst fiskal karaktär

FJÄRDE DELEN**ASSOCIERING AV
UTOMEUROPEISKA LÄNDER OCH
TERRITORIER**

Artikel 186

Regler om fria rörligheten inom medlemsstaterna för arbetstagare från utomeuropeiska länder och territorier samt inom dessa länder och territorier för arbetstagare från medlemsstaterna (särskilda lagstiftningsförfaranden beroende på vilket område som berörs)

Artikel 187

Regler och förfaranden för utomeuropeiska länders och territoriers associering med unionen (särskilda lagstiftningsförfaranden beroende på vilket område som berörs)

FEMTE DELEN**UNIONENS YTTRE ÅTGÄRDER****Avdelning II****Den gemensamma handelspolitiken**

Artikel 188c.4

Förhandlingar om och ingående av avtal inom handeln med tjänster och handelsrelaterade aspekter av immateriella rättigheter samt utländska direktinvesteringar om avtalet omfattar bestämmelser för vilka enhållighet krävs för att interna regler ska kunna antas. Förhandlingar och ingående av avtal

a) på sådana områden som rör handel med kulturella och audiovisuella tjänster, om dessa avtal riskerar att negativt påverka unionens kulturella och språkliga mångfald

b) på sådana områden som rör handel med sociala tjänster och tjänster som avser utbildning och hälso- och sjukvård, om dessa avtal riskerar att allvarligt störa den nationella organisationen av sådana tjänster och inverka negativt på medlemsstaternas ansvar för att tillhandahålla dessa

Avdelning V

Internationella avtal

Artikel 188n.8

Avtal som avser en fråga där enhällighet krävs för att anta en unionsakt samt associeringsavtal och avtal som avses i artikel 188h med kandidatländerna.
Avtal om unionens anslutning till Europakonventionen (krävs godkännande av medlemsstaterna i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser)

Artikel 188o.1

Ingående av formella avtal om ett växelkurssystem för euron i förhållande till tredjestaters valutor

Avdelning VII

Solidaritetsklausul

Artikel 188r.3

Närmare föreskrifter för hur unionen ska genomföra solidaritetsklausulen när föreskrifterna har försvarsmässiga konsekvenser

SJÄTTE DELEN

INSTITUTIONELLA OCH FINANSIELLA BESTÄMMELSER

Avdelning I

Institutionella bestämmelser

Europaparlamentet

Artikel 190.1
(andra stycket)

Åtgärder för val av Europaparlamentets ledamöter genom allmänna direkta val (krävs godkännande av medlemsstaterna i enlighet med deras respektive konstitutionella bestämmelser)

Artikel 190.2

Regler eller villkor som rör beskattning av Europaparlamentets ledamöter eller före detta ledamöter

Kommissionen

Artikel 215
(tredje stycket)

Beslut om att ersättare för en entledigad, avsatt eller avliden kommissionsledamots återstående mandattid inte behöver utses

Artikel 222	Beslut om att utöka antalet generaladvokater
Artikel 225a (fjärde stycket)	Utseende av ledamöter av special- domstolarna
Artikel 229a	Domstolens behörighet att avgöra tvister avseende tillämpningen av akter genom vilka europeiska rättigheter som avser immaterial- rätt skapas (krävs godkännande av medlems- staterna i enlighet med deras respektive konstitutionella bestämmelser)

Unionens rättsakter

Artikel 249d	Antagande av rekommendationer på de områden där enhällighet krävs för antagandet av en unionsakt
--------------	--

Förfaranden för antagande av akter och andra bestämmelser

Artikel 250.1	Beslut om att ändra kommissionens förslag, utom i de fall som avses i artiklarna 270a, 268, 251.10, 251.13, 272 samt 273 andra stycket
Artikel 251.9	Inom ramen för det ordinarie lagstiftnings- förfarandet besluta om ändringar som kommissionen har avstyrkt

Ekonomiska och sociala kommittén

Artikel 258	Ekonomiska och sociala kommitténs sammansättning
-------------	---

Regionkommittén

Artikel 263 (andra stycket)	Regionkommitténs sammansättning
--------------------------------	---------------------------------

Europeiska investeringsbanken

Artikel 266 (tredje stycket)	Ändring av EIB:s stadga
---------------------------------	-------------------------

Avdelning II

Finansiella bestämmelser

Artikel 269
(tredje stycket) Bestämmelser om systemet för unionens egna medel (krävs godkännande av medlemsstaterna i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser)

Flerårig budgetram

Artikel 270a.2 Fastställande av den fleråriga budgetramen

Avdelning III Fördjupade samarbeten

Artikel 280d.2 Bemyndigande att inleda ett fördjupat samarbete inom GUSP

Artikel 280f.2 Beslut om att bekräfta en medlemsstats deltagande i ett pågående fördjupat samarbete inom GUSP i enlighet med bestämmelserna i artikel 280e

Artikel 280g Beslut om fördelningen av andra utgifter för genomförandet av ett fördjupat samarbete än de förvaltningskostnader som institutionerna åsamkas

Artikel 280h.1 Förenklat ändringsförfarande inom ramen för ett fördjupat samarbete i enlighet med bestämmelserna i artikel 280e (övergång från enhällighet till kvalificerad majoritet)

Artikel 280h.2 Förenklat ändringsförfarande inom ramen för ett fördjupat samarbete i enlighet med bestämmelserna i artikel 280e (övergång från särskilda lagstiftningsförfaranden till ordinarie lagstiftningsförfarandet)

SJUNDE DELEN ALLMÄNNA BESTÄMMELSER OCH SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 290 Regler för språkanvändningen vid unionens institutioner, med förbehåll för stadgan för EU-domstolen

Artikel 296.2 Ändring av listan av den 15 april 1958 över varor på vilka bestämmelserna i artikel 296.1 b ska tillämpas

Artikel 308 Flexibilitetsklausulen (åtgärder som bl.a. kan få formen av lagstiftningsakter)

EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna

IV

(Upplysningar)

UPPLYSNINGAR FRÅN EUROPEISKA UNIONENS INSTITUTIONER OCH
ORGAN

EUROPAPARLAMENTET

RÅDET

KOMMISSIONEN

EUROPEISKA UNIONENS STADGA OM DE GRUNDLÄGGANDE
RÄTTIGHETERNA

(2007/C 303/01)

Europaparlamentet, rådet och kommissionen proklamerar högtidligen följande text som Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

EUROPEISKA UNIONENS STADGA OM DE GRUNDLÄGGANDE RÄTTIGHETERNA

Ingress

Europas folk har mellan sig skapat en allt fastare sammanslutning och har beslutat att dela en fredlig framtid på grundval av gemensamma värden.

I medvetande om sitt andliga och etiska arv bygger unionen på de odelbara och universella värdena människans värdighet, frihet, jämlikhet och solidaritet samt på den demokratiska principen och rättsstatsprincipen. Unionen sätter människan i centrum för sin verksamhet genom att inrätta ett unionsmedborgarskap och skapa ett område med frihet, säkerhet och rättvisa.

Unionen ska bidra till att bevara och utveckla dessa gemensamma värden med respekt för mångfalden i Europas folks kultur och traditioner samt för medlemsstaternas nationella identitet och organisering av sina offentliga myndigheter på nationell, regional och lokal nivå. Den ska söka främja en balanserad och hållbar utveckling och ska trygga fri rörlighet för personer, tjänster, varor och kapital, samt etableringsfrihet.

Det är därför nödvändigt att stärka skyddet av de grundläggande rättigheterna mot bakgrund av samhällsutvecklingen, de sociala framstegen och den vetenskapliga och tekniska utvecklingen, genom att göra dessa rättigheter mer synliga i en stadga.

Med beaktande av unionens behörighet och uppgifter samt subsidiaritetsprincipen bekräftas i denna stadga de rättigheter som har sin grund särskilt i medlemsstaternas gemensamma författningstraditioner och internationella förpliktelser, europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, unionens och Europarådets sociala stadgor samt rättspraxis vid Europeiska unionens domstol och Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna. I detta sammanhang kommer stadgan att tolkas av unionens och medlemsstaternas domstolar med vederbörlig hänsyn till de förklaringar vilka fastställdes under ledning av presidiet för det konvent som utarbetade stadgan och vilka uppdaterades av Europeiska konventets presidium.

Åtnjutandet av dessa rättigheter medför ansvar och skyldigheter mot andra människor, mot mänskligheten och mot kommande generationer.

Europeiska unionen erkänner därför de rättigheter, friheter och principer som anges nedan.

AVDELNING I

VÄRDIGHET

Artikel 1

Människans värdighet

Människans värdighet är okränkbar. Den ska respekteras och skyddas.

Artikel 2

Rätt till liv

1. Var och en har rätt till liv.
2. Ingen får dömas till döden eller avrättas.

Artikel 3

Människans rätt till integritet

1. Var och en har rätt till fysisk och mental integritet.
2. Inom medicin och biologi ska i synnerhet följande respekteras:
 - a) Den berörda personens fria och informerade samtycke, på de villkor som föreskrivs i lag.
 - b) Förbud mot rashygieniska metoder, i synnerhet sådana som syftar till urval av människor.
 - c) Förbud mot att låta människokroppen och dess delar i sig utgöra en källa till ekonomisk vinning.
 - d) Förbud mot reproduktiv kloning av människor.

Artikel 4

Förbud mot tortyr och omänsklig eller förnedrande bestraffning och behandling

Ingen får utsättas för tortyr eller omänsklig eller förnedrande bestraffning och behandling.

Artikel 5

Förbud mot slaveri och tvångsarbete

1. Ingen får hållas i slaveri eller trälldom.
2. Ingen får tvingas att utföra tvångsarbete eller annat påtvingat arbete.
3. Människohandel ska vara förbjuden.

AVDELNING II

FRIHETER

Artikel 6

Rätt till frihet och säkerhet

Var och en har rätt till frihet och personlig säkerhet.

Artikel 7

Respekt för privatlivet och familjelivet

Var och en har rätt till respekt för sitt privatliv och familjeliv, sin bostad och sina kommunikationer.

Artikel 8

Skydd av personuppgifter

1. Var och en har rätt till skydd av de personuppgifter som rör honom eller henne.
2. Dessa uppgifter ska behandlas lagenligt för bestämda ändamål och på grundval av den berörda personens samtycke eller någon annan legitim och lagenlig grund. Var och en har rätt att få tillgång till insamlade uppgifter som rör honom eller henne och att få rättelse av dem.
3. En oberoende myndighet ska kontrollera att dessa regler efterlevs.

Artikel 9

Rätt att ingå äktenskap och rätt att bilda familj

Rätten att ingå äktenskap och rätten att bilda familj ska garanteras enligt de nationella lagar som reglerar utövandet av dessa rättigheter.

Artikel 10

Tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet

1. Var och en har rätt till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet. Denna rätt innefattar frihet att byta religion eller övertygelse och frihet att ensam eller i gemenskap med andra, offentligt eller enskilt, utöva sin religion eller övertygelse genom gudstjänst, undervisning, sedvänjor och ritualer.
2. Rätten till vapenvägran ska erkännas enligt de nationella lagar som reglerar utövandet av denna rättighet.

*Artikel 11***Yttrandefrihet och informationsfrihet**

1. Var och en har rätt till yttrandefrihet. Denna rätt innefattar åsiktsfrihet samt frihet att ta emot och sprida uppgifter och tankar utan offentlig myndighets inblandning och oberoende av territoriella gränser.
2. Mediernas frihet och mångfald ska respekteras.

*Artikel 12***Mötes- och föreningsfrihet**

1. Var och en har rätt till frihet att delta i fredliga sammankomster samt till föreningsfrihet på alla nivåer, särskilt på det politiska, fackliga och medborgerliga området, vilket innebär rätten för var och en att bilda och ansluta sig till fackföreningar för att skydda sina intressen.
2. De politiska partierna på unionsnivå ska bidra till att unionsmedborgarnas politiska vilja kommer till uttryck.

*Artikel 13***Frihet för konsten och vetenskapen**

Konsten och den vetenskapliga forskningen ska vara fria. Den akademiska friheten ska respekteras.

*Artikel 14***Rätt till utbildning**

1. Var och en har rätt till utbildning och till tillträde till yrkesutbildning och fortbildning.
2. Denna rätt innefattar möjligheten att kostnadsfritt följa den obligatoriska undervisningen.
3. Friheten att inrätta undervisningsanstalter med iakttagande av de demokratiska principerna och föräldrars rätt att tillförsäkra sina barn sådan utbildning och undervisning som står i överensstämmelse med föräldrarnas religiösa, filosofiska och pedagogiska övertygelse ska respekteras enligt de nationella lagar som reglerar utövandet av dessa rättigheter.

*Artikel 15***Fritt yrkesval och rätt att arbeta**

1. Var och en har rätt att arbeta och utöva ett fritt valt eller accepterat yrke.
2. Varje unionsmedborgare har rätt att söka arbete, arbeta, etablera sig samt tillhandahålla tjänster i varje medlemsstat.
3. De tredjelandsmedborgare som har tillstånd att arbeta på medlemsstaternas territorium har rätt till samma arbetsvillkor som unionsmedborgarna.

*Artikel 16***Näringsfrihet**

Näringsfriheten ska erkännas i enlighet med unionsrätten samt nationell lagstiftning och praxis.

*Artikel 17***Rätt till egendom**

1. Var och en har rätt att besitta lagligen förvärvad egendom, att nyttja den, att förfoga över den och att testamentera bort den. Ingen får berövas sin egendom utom då samhällsnyttan kräver det, i de fall och under de förutsättningar som föreskrivs i lag och mot rättmätig ersättning för sin förlust i rätt tid. Nyttjandet av egendomen får regleras i lag om det är nödvändigt för allmänna samhällsintressen.

2. Immateriell egendom ska vara skyddad.

*Artikel 18***Rätt till asyl**

Rätten till asyl ska garanteras med iakttagande av reglerna i Genèvekonventionen av den 28 juli 1951 och protokollet av den 31 januari 1967 om flyktingars rättsliga ställning och i enlighet med fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (nedan kallade "fördragen").

*Artikel 19***Skydd vid avlägsnande, utvisning och utlämning**

1. Kollektiva utvisningar ska vara förbjudna.

2. Ingen får avlägsnas, utvisas eller utlämnas till en stat där han eller hon löper en allvarlig risk att utsättas för dödsstraff, tortyr eller andra former av omänsklig eller förnedrande bestraffning eller behandling.

AVDELNING III

JÄMLIKHET*Artikel 20***Likhet inför lagen**

Alla människor är lika inför lagen.

*Artikel 21***Icke-diskriminering**

1. All diskriminering på grund av bland annat kön, ras, hudfärg, etniskt eller socialt ursprung, genetiska särdrag, språk, religion eller övertygelse, politisk eller annan åskådning, tillhörighet till nationell minoritet, förmögenhet, börd, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning ska vara förbjuden.
2. Inom tillämpningsområdet för fördragen, och utan att det påverkar tillämpningen av någon särskild bestämmelse i dem, ska all diskriminering på grund av nationalitet vara förbjuden.

*Artikel 22***Kulturell, religiös och språklig mångfald**

Unionen ska respektera den kulturella, religiösa och språkliga mångfalden.

*Artikel 23***Jämställdhet mellan kvinnor och män**

Jämställdhet mellan kvinnor och män ska säkerställas på alla områden, inbegripet i fråga om anställning, arbete och lön.

Principen om jämställdhet utgör inget hinder för att behålla eller besluta om åtgärder som innebär särskilda förmåner för det underrepresenterade könet.

*Artikel 24***Barnets rättigheter**

1. Barn har rätt till det skydd och den omvårdnad som behövs för deras välfärd. De ska fritt kunna uttrycka sina åsikter. Dessa åsikter ska beaktas i frågor som rör barnen i förhållande till deras ålder och mognad.
2. Vid alla åtgärder som rör barn, oavsett om de vidtas av offentliga myndigheter eller privata institutioner, ska barnets bästa komma i främsta rummet.
3. Varje barn har rätt att regelbundet upprätthålla ett personligt förhållande till och direkta kontakter med båda föräldrarna, utom då detta strider mot barnets bästa.

*Artikel 25***Äldres rättigheter**

Unionen erkänner och respekterar rätten för äldre att leva ett värdigt och oberoende liv och att delta i det sociala och kulturella livet.

*Artikel 26***Integrering av personer med funktionshinder**

Unionen erkänner och respekterar rätten för personer med funktionshinder att få del av åtgärder som syftar till att säkerställa deras oberoende, sociala och yrkesmässiga integrering och deltagande i samhällslivet.

AVDELNING IV

SOLIDARITET*Artikel 27***Arbetstagares rätt till information och samråd inom företaget**

Arbetstagarna eller deras representanter ska på lämpliga nivåer garanteras rätt till information och samråd vid lämplig tidpunkt, i de fall och på de villkor som föreskrivs i unionsrätten samt i nationell lagstiftning och praxis.

*Artikel 28***Förhandlingsrätt och rätt till kollektiva åtgärder**

Arbetstagare och arbetsgivare, eller deras respektive organisationer, har i enlighet med unionsrätten samt nationell lagstiftning och praxis rätt att förhandla och ingå kollektivavtal på lämpliga nivåer och att i händelse av intressekonflikter tillgripa kollektiva åtgärder för att försvara sina intressen, inbegripet strejk.

*Artikel 29***Rätt till tillgång till arbetsförmedlingar**

Var och en har rätt till tillgång till kostnadsfri arbetsförmedling.

*Artikel 30***Skydd mot uppsägning utan saklig grund**

Varje arbetstagare har rätt till skydd mot uppsägning utan saklig grund, i enlighet med unionsrätten samt nationell lagstiftning och praxis.

*Artikel 31***Rättvisa arbetsförhållanden**

1. Varje arbetstagare har rätt till hälsosamma, säkra och värdiga arbetsförhållanden.
2. Varje arbetstagare har rätt till en begränsning av den maximala arbetstiden samt till dygns- och veckovila och årlig betald semester.

*Artikel 32***Förbud mot barnarbete och skydd av ungdomar i arbetslivet**

Barnarbete är förbjudet. Minimialdern för att ta anställning får inte vara lägre än den ålder vid vilken skolplikten upphör, utan att det påverkar tillämpningen av sådana regler som kan vara mer fördelaktiga för ungdomar och med förbehåll för begränsade undantag.

De ungdomar som har anställning ska åtnjuta arbetsvillkor som är anpassade till deras ålder samt skyddas mot ekonomiskt utnyttjande och mot allt arbete som kan vara till skada för deras säkerhet, deras hälsa, deras fysiska, mentala, moraliska eller sociala utveckling eller äventyra deras utbildning.

*Artikel 33***Familjeliv och yrkesliv**

1. Skyddet av familjen på det rättsliga, ekonomiska och sociala planet ska säkerställas.
2. För att kunna förena familjeliv och yrkesliv har varje arbetstagare rätt till skydd mot uppsägning på varje grund som står i samband med moderskap samt rätt till betald mödraledighet och till föräldraledighet efter ett barns födelse eller adoption.

*Artikel 34***Social trygghet och socialt stöd**

1. Unionen erkänner och respekterar rätten till tillgång till social trygghet och sociala förmåner som garanterar skydd i sådana fall som moderskap, sjukdom, olyckor i arbetet, omsorgsbehov eller ålderdom samt vid arbetslöshet i enlighet med närmare bestämmelser i unionsrätten samt nationell lagstiftning och praxis.
2. Var och en som är bosatt och förflyttar sig lagligt inom unionen har rätt till social trygghet och sociala förmåner i enlighet med unionsrätten samt nationell lagstiftning och praxis.
3. I syfte att bekämpa social utestängning och fattigdom ska unionen erkänna och respektera rätten till socialt stöd och till stöd till boendet som, i enlighet med närmare bestämmelser i unionsrätten samt i nationell lagstiftning och praxis, är avsedda att trygga en värdig tillvaro för alla dem som saknar tillräckliga medel.

*Artikel 35***Hälsoskydd**

Var och en har rätt till tillgång till förebyggande hälsovård och till medicinsk vård på de villkor som fastställs i nationell lagstiftning och praxis. En hög nivå av skydd för människors hälsa ska säkerställas vid utformning och genomförande av all unionspolitik och alla unionsåtgärder.

*Artikel 36***Tillgång till tjänster av allmänt ekonomiskt intresse**

Unionen ska för att främja social och territoriell sammanhållning i unionen erkänna och respektera den tillgång till tjänster av allmänt ekonomiskt intresse som föreskrivs i nationell lagstiftning och praxis i enlighet med fördragen.

*Artikel 37***Miljöskydd**

En hög nivå i fråga om miljöskydd och förbättring av miljöns kvalitet ska integreras i unionens politik och tryggas i enlighet med principen om hållbar utveckling.

*Artikel 38***Konsumentskydd**

En hög nivå i fråga om konsumentskydd ska tryggas i unionens politik.

AVDELNING V

MEDBORGARNAS RÄTTIGHETER*Artikel 39***Rösträtt och valbarhet till Europaparlamentet**

1. Varje unionsmedborgare ska ha rösträtt och vara valbar vid val till Europaparlamentet i den medlemsstat där han eller hon är bosatt, på samma villkor som medborgarna i den staten.
2. Ledamöterna i Europaparlamentet ska väljas genom allmänna, direkta, fria och hemliga val.

*Artikel 40***Rösträtt och valbarhet i kommunala val**

Varje unionsmedborgare ska ha rösträtt och vara valbar i kommunala val i den medlemsstat där han eller hon är bosatt, på samma villkor som medborgarna i den staten.

*Artikel 41***Rätt till god förvaltning**

1. Var och en har rätt att få sina angelägenheter behandlade opartiskt, rättvist och inom skälig tid av unionens institutioner, organ och byråer.

2. Denna rättighet innebär bl.a. att
- a) var och en har rätt att bli hörd innan en enskild åtgärd som skulle beröra honom eller henne negativt vidtas mot honom eller henne,
 - b) var och en ska ha tillgång till de akter som berör honom eller henne, med förbehåll för berättigade intressen vad avser sekretess, tystnadsplikt och affärshemlighet,
 - c) förvaltningen är skyldig att motivera sina beslut.
3. Var och en har rätt att få ersättning av unionen för skador som har orsakats av dess institutioner eller dess tjänstemän under deras tjänsteutövning, enligt de allmänna gemensamma principerna i medlemsstaternas lagstiftning.
4. Var och en ska kunna vända sig till unionens institutioner på något av fördragets språk och ska få svar på samma språk.

Artikel 42

Rätt till tillgång till handlingar

Varje unionsmedborgare och varje fysisk eller juridisk person som är bosatt eller har sitt säte i en medlemsstat har rätt till tillgång till unionens institutioners, organs och byråers handlingar, oberoende av medium.

Artikel 43

Europeiska ombudsmannen

Varje unionsmedborgare och varje fysisk eller juridisk person som är bosatt eller har sitt säte i en medlemsstat har rätt att vända sig till Europeiska ombudsmannen vid missförhållanden i unionens institutioners, organs eller byråers verksamhet, med undantag för Europeiska unionens domstol då den utövar sina domstolsfunktioner.

Artikel 44

Rätt att göra framställningar

Varje unionsmedborgare och varje fysisk eller juridisk person som är bosatt eller har sitt säte i en medlemsstat har rätt att göra framställningar till Europaparlamentet.

Artikel 45

Rörelse- och uppehållsfrihet

1. Varje unionsmedborgare har rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier.
2. Rörelse- och uppehållsfrihet kan i enlighet med fördragen medges tredjelandsmedborgare som är lagligen bosatta inom en medlemsstats territorium.

*Artikel 46***Diplomatiskt och konsulärt skydd**

Varje unionsmedborgare har inom ett tredjelands territorium, där den medlemsstat i vilken han eller hon är medborgare inte är representerad, rätt till skydd av varje medlemsstats diplomatiska och konsulära myndigheter, på samma villkor som medborgarna i den staten.

AVDELNING VI

RÄTTSKIPNING

*Artikel 47***Rätt till ett effektivt rättsmedel och till en opartisk domstol**

Var och en vars unionsrättsligt garanterade fri- och rättigheter har kränkts har rätt till ett effektivt rättsmedel inför en domstol, med beaktande av de villkor som föreskrivs i denna artikel.

Var och en har rätt att inom skälig tid få sin sak prövad i en rättvis och offentlig rättegång och inför en oavhängig och opartisk domstol som har inrättats enligt lag. Var och en ska ha möjlighet att erhålla rådgivning, låta sig försvaras och företrädas.

Rättshjälp ska ges till personer som inte har tillräckliga medel, om denna hjälp är nödvändig för att ge dem en effektiv möjlighet att få sin sak prövad inför domstol.

*Artikel 48***Presumtion för oskuld och rätten till försvar**

1. Var och en som har blivit anklagad för en lagöverträdelse ska betraktas som oskyldig till dess att hans eller hennes skuld lagligen fastställts.
2. Var och en som har blivit anklagad för en lagöverträdelse ska garanteras respekt för rätten till försvar.

*Artikel 49***Principerna om laglighet och proportionalitet i fråga om brott och straff**

1. Ingen får fällas till ansvar för någon gärning eller underlåtenhet som vid den tidpunkt då den begicks inte utgjorde en lagöverträdelse enligt nationell eller internationell rätt. Inte heller får ett strängare straff utmätas än som var tillämpligt vid den tidpunkt då brottet begicks. Om efter lagöverträdelsens begående ny lag stiftas som föreskriver ett lindrigare straff ska detta tillämpas.
2. Denna artikel ska inte hindra lagföring och bestraffning av den som har gjort sig skyldig till en handling eller underlåtenhet som vid den tidpunkt då den begicks var brottslig enligt de allmänna principer som erkänns av alla nationer.
3. Straffets stränghet bör inte vara oproportionerlig i förhållande till lagöverträdelsen.

*Artikel 50***Rätt att inte bli dömd eller straffad två gånger för samma brott**

Ingen får lagföras eller straffas på nytt för en lagöverträdelse för vilken han eller hon redan har blivit frikänd eller dömd i unionen genom en lagkraftvunnen brottmålsdom i enlighet med lagen.

AVDELNING VII

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER OM TOLKNING OCH TILLÄMPNING AV STADGAN

*Artikel 51***Tillämpningsområde**

1. Bestämmelserna i denna stadga riktar sig, med beaktande av subsidiaritetsprincipen, till unionens institutioner, organ och byråer samt till medlemsstaterna endast när dessa tillämpar unionsrätten. Institutionerna, organen, byråerna och medlemsstaterna ska därför respektera rättigheterna, iaktta principerna och främja tillämpningen av dem i enlighet med sina respektive befogenheter och under iakttagande av gränserna för unionens befogenheter enligt fördragen.
2. Denna stadga innebär inte någon utvidgning av tillämpningsområdet för unionsrätten utanför unionens befogenheter, medför varken någon ny befogenhet eller någon ny uppgift för unionen och ändrar heller inte de befogenheter och uppgifter som fastställs i fördragen.

*Artikel 52***Rättigheternas och principernas räckvidd och tolkning**

1. Varje begränsning i utövandet av de rättigheter och friheter som erkänns i denna stadga ska vara föreskriven i lag och förenlig med det väsentliga innehållet i dessa rättigheter och friheter. Begränsningar får, med beaktande av proportionalitetsprincipen, endast göras om de är nödvändiga och faktiskt svarar mot mål av allmänt samhällsintresse som erkänns av unionen eller behovet av skydd för andra människors rättigheter och friheter.
2. De rättigheter som erkänns i denna stadga för vilka bestämmelser återfinns i fördragen ska utövas på de villkor och inom de gränser som fastställs i dessa.
3. I den mån som denna stadga omfattar rättigheter som motsvarar sådana som garanteras av europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna ska de ha samma innebörd och räckvidd som i konventionen. Denna bestämmelse hindrar inte unionsrätten från att tillförsäkra ett mer långtgående skydd.
4. I den mån som grundläggande rättigheter enligt medlemsstaternas gemensamma konstitutionella traditioner erkänns i denna stadga, ska rättigheterna tolkas i samstämmighet med dessa traditioner.

5. De bestämmelser i denna stadga som innehåller principer får genomföras genom lagstiftningsakter och verkställighetsakter som beslutas av unionens institutioner, organ och byråer och genom medlemsstaternas akter när de vid utövandet av sina respektive befogenheter genomför unionsrätten. De får prövas i domstol endast när det är fråga om tolkningen av sådana akter och prövningen av deras laglighet.

6. Nationell lagstiftning och praxis ska beaktas fullt ut i enlighet med vad som anges i denna stadga.

7. De förklaringar som utarbetats för att ge vägledning vid tolkningen av denna stadga ska vederbörligen beaktas av unionens och medlemsstaternas domstolar.

Artikel 53

Skyddsnivå

Ingen bestämmelse i denna stadga får tolkas som att den inskränker eller inkräktar på de mänskliga rättigheter och grundläggande friheter som inom respektive tillämpningsområde erkänns i unionsrätten, internationell rätt och de internationella konventioner i vilka unionen eller samtliga medlemsstater är parter, särskilt europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, samt i medlemsstaternas författningar.

Artikel 54

Förbud mot missbruk av rättigheter

Ingen bestämmelse i denna stadga får tolkas som att den medför rätt att bedriva verksamhet eller utföra handlingar som syftar till att sätta ur spel någon av de rättigheter och friheter som erkänns i stadgan eller att inskränka dem i större utsträckning än vad som medges i stadgan.

◦
◦ ◦

I texten ovan återges i anpassad form den stadga som proklamerades den 7 december 2000 och som, från och med dagen för Lissabonfördragets ikraftträdande, kommer att ersätta denna.

Съставено в Страсбург на дванадесети декември две хиляди и седма година.

Hecho en Estrasburgo, el doce de diciembre de dos mil siete.

Ve Štrasburku dne dvanáctého prosince dva tisíce sedm.

Udfærdiget i Strasbourg den tolvte december to tusind og syv.

Geschehen zu Strassburg am zwölften Dezember zweitausendsieben.

Kahe tuhanda seitsmenda aasta detsembrikuu kaheteistkümnendal päeval Strasbourgis.

Έγινε στο Στρασβούργο, στις δώδεκα Δεκεμβρίου δύο χιλιάδες επτά.

Done at Strasbourg on the twelfth day of December in the year two thousand and seven.

Fait à Strasbourg, le douze décembre deux mille sept.

Arna dhéanamh in Strasbourg an dara lá déag de Nollaig sa bhliain dhá mhíle a seacht.

Fatto a Strasburgo, addì dodici dicembre duemilasette.

Strasbūrā, divtūkstoš septītā gada divpadsmitajā decembrī.

Priimta du tūkstančiai septintųjų metų gruodžio dvyliką dieną Strasbūre.

Kelt Strasbourgban, a kétezer-hetedik év december tizenkettedik napján.

Magħmul fi Strasburgu, fit-tmax-il jum ta' Diċembru tas-sena elfejn u sebgħa.

Gedaan te Straatsburg, de twaalfde december tweeduizend zeven.

Sporządzono w Strasburgu dnia dwunastego grudnia roku dwa tysiące siódmego.

Feito em Estrasburgo, em doze de Dezembro de dois mil e sete.

Întocmit la Strasbourg, la doisprezece decembrie două mii șapte.

V Štrasburgu dňa dvanásteho decembra dvetisícisedem.

V Strasbourg, dne dvanajstega decembra leta dva tisoč sedem.

Tehty Strasbourgissa kahdententoista päivänä joulukuuta vuonna kaksituhattaseitsemän.

Som skedde i Strasbourg den tolfte december tjugohundrasju.

За Европейския парламент
 Por el Parlamento Europeo
 Za Evropský parlament
 For Europa-Parlamentet
 Im Namen des Europäischen Parlaments
 Euroopa Parlamendi nimel
 Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
 For the European Parliament
 Pour le Parlement européen
 Thar ceann Pharlaimint na hEorpa
 Per il Parlamento europeo
 Eiroparlamenta vārdā
 Europos Parlamento vardu
 Az Európai Parlament részéről
 Ghall-Parlament Ewropew
 Voor het Europees Parlement
 W imieniu Parlamentu Europejskiego
 Pelo Parlamento Europeu
 Pentru Parlamentul European
 za Európsky parlament
 za Evropski parlament
 Euroopan parlamentin puolesta
 På Europaparlamentets vägnar

За Съвета на Европейския съюз
 Por el Consejo de la Unión Europea
 Za Radu Evropské unie
 For Rådet for Den Europæiske Union
 Für den Rat der Europäischen Union
 Euroopa Liidu Nõukogu nimel
 Για το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
 For the Council of the European Union
 Pour le Conseil de l'Union européenne
 Thar ceann Chomhairle an Aontais Eorpaigh
 Per il Consiglio dell'Unione europea
 Eiropas Savienības Padomes vārdā
 Europos Sąjungos Tarybos vardu
 Az Európai Unió Tanácsa részéről
 Ghall-Kunsill ta' l-Unjoni Ewropea
 Voor de Raad van de Europese Unie
 W imieniu Rady Unii Europejskiej
 Pelo Conselho da União Europeia
 Pentru Consiliul Uniunii Europene
 za Radu Európskej únie
 za Svet Evropske unije
 Euroopan unionin neuvoston puolesta
 För Europeiska unionens råd

За Комисията на Европейските общности
 Por la Comisión de las Comunidades Europeas
 Za Komisi Evropských společenství
 For Kommission for De Europæiske Fællesskaber
 Für die Kommission der Europäischen Gemeinschaften
 Euroopa Ühenduste Komisjoni nimel
 Για την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων
 For the Commission of the European Communities
 Pour la Commission des communautés européennes
 Thar ceann Choimisiún na gComhphobal Eorpach
 Per la Commissione delle Comunità europee
 Eiropas Kopienų Komisijos vārdā
 Europos Bendrijų Komisijos vardu
 Az Európai Közösségek Bizottsága részéről
 Ghall-Kummissjoni tal-Komunitajiet Ewropej
 Voor de Commissie van de Europese Gemeenschappen
 W imieniu Komisji Wspólnot Europejskich
 Pela Comissão das Comunidades Europeias
 Pentru Comisia Comunităților Europene
 Za Komisiu Európskych spoločenstiev
 Za Komisijo Evropskih skupnosti
 Euroopan yhteisöjen komission puolesta
 På Europeiska gemenskapernas kommissions vägnar

Президент
 El Presidente
 Předseda
 Formand
 Der Präsident
 eesistuja
 Ο Πρόεδρος
 The President
 Le Président
 An tUachtarán
 Il Presidente
 Priekšsēdētājs
 Pirmininkas
 Az elnök
 Il-President
 de Voorzitter
 Przewodniczący
 O Presidente
 Preşedintele
 predseda
 Predsednik
 Puheenjohtaja
 Ordförande

Президент
 El Presidente
 Předseda
 Formand
 Der Präsident
 eesistuja
 Ο Πρόεδρος
 The President
 Le Président
 An tUachtarán
 Il Presidente
 Priekšsēdētājs
 Pirmininkas
 Az elnök
 Il-President
 de Voorzitter
 Przewodniczący
 O Presidente
 Preşedintele
 predseda
 Predsednik
 Puheenjohtaja
 Ordförande

Президент
 El Presidente
 Předseda
 Formand
 Der Präsident
 eesistuja
 Ο Πρόεδρος
 The President
 Le Président
 An tUachtarán
 Il Presidente
 Priekšsēdētājs
 Pirmininkas
 Az elnök
 Il-President
 de Voorzitter
 Przewodniczący
 O Presidente
 Preşedintele
 predseda
 Predsednik
 Puheenjohtaja
 Ordförande